

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Zdanění a odvodové zatížení fyzické osoby

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Jana KORCOVÁ**

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Pavel ŠTOHL

Znojmo, 2015

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předloženou bakalářskou práci jsem zpracovala samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

.....

podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěla poděkovat především vedoucímu bakalářské práce panu Ing. Pavlu Štohlovi za odborné rady, cenné připomínky a trpělivost. Poděkování za podporu při psaní této práce si zaslouží můj manžel a rodina.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Jana HOMOLKOVÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Účetnictví a finanční řízení podniku
Název	Zdanění a odvodové zatížení fyzické osoby
Název (v angličtině)	Taxation, health & social burden of natural person

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:

Bakalářské práce je zaměřena na porovnání daňového zatížení a odvodů na sociální a zdravotní pojištění u fyzické osoby, která má příjmy ze závislé činnosti s fyzickou osobou, která má příjmy z podnikání.

Postup práce:

1. Na základě odborné literatury popsat jednotlivé druhy příjmů fyzických osob se zaměřením na příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků a příjmy z podnikání
2. Uvedení různých metod a způsobů výpočtů základu daně a následného zdanění, včetně odvodů na zdravotní a sociální pojištění, u osob samostatně výdělečně činných
3. Tyto metody aplikovat na příkladě zdanění příjmů u podnikatele Miroslava Alta
4. Porovnání zdanění a pojistného u podnikatele Miroslava Alta, se zdaněním a odvody pojistného u příjmů ze závislé činnosti
5. Shrnutí a závěr

Metody: deskripce, analýza, syntéza

Rozsah práce: 40 - 55

Seznam odborné literatury:

1. BRYCHTA, Ivan., a kol. *Meritum Daň z příjmů 2014*. 11. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 616 s. ISBN 978-80-7478-462-0.
2. DUŠEK, Jiří. *Daně z příjmů 2014*. 9. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014. 224 s. ISBN: 978-80-247-5116-0.
3. MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2014*. 23. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014. 272 s. ISBN 978-80-247-5171-9.
4. PELECH, Petr. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2014*. 22. vyd. Praha: Annag, 2014. 344 s. ISBN: 978-80-7263-852-9.
5. MACHÁČEK, Ivan. *Daň z příjmů fyzických osob 2010. Praktická pomůcka k daňové optimalizaci*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 273 s. ISBN 978-80-7400-188-8.

Datum zadání bakalářské práce: duben 2014

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2015

Jana HOMOLKOVÁ
student

Ing. Pavel ŠTOHL
vedoucí bakalářské práce

doc. Ing. Hana BŘEZINOVÁ, CSc.
garant studijního oboru

doc. Ing. Hana BŘEZINOVÁ, CSc.
rektorka SVŠE Znojmo

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá zdaněním a odvodovým zatížením fyzických osob. První část práce obsahuje daňovou teorii. Uvedeny jsou zde základní pojmy související s tématem, dále informace týkající se zdaňování příjmů fyzických osob se zaměřením na příjmy ze závislé činnosti a příjmy z podnikání. Druhá část se věnuje výpočtům základu daně, daňové a odvodové povinnosti u konkrétního zaměstnance a podnikatele. Cílem práce je zdanění poplatníků porovnat a navrhnout variantu s nejnižší daňovou povinností a odvody na sociální a zdravotní pojištění.

KLÍČOVÁ SLOVA

daň z příjmů fyzických osob, fyzická osoba, zdanění fyzických osob, příjmy ze zaměstnání, příjmy z podnikání, sociální pojištění, zdravotní pojištění

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with taxation and health and social security payment burden of natural persons. The first part includes taxation theory, especially the elementary terms, information related to imposing personal income tax focused on income from dependent activities and income from business activities. The following part is concerned with tax base calculation, tax burden and social security and medical insurance for both the employee and the employer. The aim of the thesis is to compare taxation of both types of taxpayers and propose the best option with the lowest tax and health and social security payments.

KEY WORD

personal income tax, natural person, natural person income taxation, employment income, business activity income, social security, medical insurance

OBSAH

OBSAH	7
1 ÚVOD.....	8
2 CÍL A METODIKA.....	10
3 TEORETICKÁ ČÁST.....	11
3.1 ZÁKLADNÍ POJMY	11
3.1.1 <i>Poplatníkem daně</i>	11
3.1.2 <i>Plátce daně</i>	11
3.1.3 <i>Předmět daně</i>	12
3.1.4 <i>Zdaňovací období</i>	12
3.1.5 <i>Mzda vs. plat</i>	12
3.2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	13
3.2.1 <i>Předmět daně</i>	13
3.2.2 <i>Co není předmětem daně</i>	13
3.2.3 <i>Nepeněžní příjmy</i>	14
3.2.4 <i>Příjmy osvobození od daně</i>	14
3.2.5 <i>Základ daně</i>	15
3.2.6 <i>Sazba daně</i>	15
3.2.7 <i>Výpočet měsíční zálohy na daň</i>	16
3.2.8 <i>Solidární daň</i>	19
3.2.9 <i>Roční zúčtování a daňové přiznání</i>	20
3.2.10 <i>Odvody z příjmů fyzických osob</i>	21
3.3 DAŇ Z PŘÍJMŮ ZE SAMOSTATNÉ VÝDĚLEČNÉ ČINNOSTI.....	23
3.3.1 <i>Evidence podnikatelské činnosti</i>	23
3.3.2 <i>Vymezení příjmů</i>	24
3.3.3 <i>Uplatňování výdajů</i>	24
3.3.4 <i>Cestovní náhrady podnikatelů</i>	27
3.3.5 <i>Spolupracující osoby</i>	28
3.3.6 <i>Základ daně</i>	29
3.3.7 <i>Odvody z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti</i>	31
4 PRAKTICKÁ ČÁST	33
4.1 MĚSÍČNÍ ZÁLOHY NA DAŇ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI A POVINNÉ ODVODY	34
4.2 ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZAMĚSTNANCE	36
4.3 PŘÍJMY FYZICKÉ OSOBY ZE SAMOSTATNÉ ČINNOSTI.....	39
4.3.1 <i>Představení podnikatele</i>	39
4.3.2 <i>Výdaje procentem z příjmů</i>	39
4.3.3 <i>Uplatnění výdajů ve skutečné výši</i>	46
4.3.4 <i>Spolupracující osoby</i>	51
4.3.5 <i>Shrnutí</i>	57
4.3.6 <i>Doporučení</i>	59
4.4 POROVNÁNÍ ZDANĚNÍ PODNIKATELE A ZAMĚSTNANCE	62
5 ZÁVĚR	63
6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	65
7 PŘÍLOHY.....	70

1 ÚVOD

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku zdanění příjmů fyzických osob. Toto téma se dotýká každého, který má zdanitelné příjmy. Praktické využití znalostí této problematiky v běžném životě bylo pro mě hlavním důvodem, proč jsem si toto téma vybrala.

Daně z příjmů jsou jednou z nejsložitějších daní daňového systému České republiky. V daňové soustavě se řadí mezi daně přímé. Daň z příjmů upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Zákon prošel již několika novelizacemi. Poslední novelizace je plánovaná na rok 2015.

Podnikání fyzických osob je v České republice jednou z nejčastějších forem podnikání. Každoročně se počet podnikatelů, vykonávající samostatně výdělečnou činnost zvyšuje. Živnostníci mají poměrně velký vliv na ekonomiku země.

Když se v souvislosti s podnikáním začne mluvit o daních, většina podnikatelů spatřuje problém v povinnosti odvádět každoročně určitou částku ze svých příjmů státu. Každý poplatník daně z příjmů chce na dani a povinných odvodech odvádět co možná nejnížší částky. Může k tomu využít řadu legálních možností a dosáhnout tak minimálních odvodů a povinností vůči státu. Daňový subjekt se ale musí orientovat v jednotlivých ustanoveních zákona a sledovat jeho neustálé legislativní změny. Bakalářská práce je zaměřena na různé výpočty zdanění příjmů zaměstnance a podnikatele, porovnání a navržení nejvýhodnějšího varianty s nejnížší daňovou a odvodovou povinností obou poplatníků s využitím ustanovení a možností ZDP.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zaměřuje na vysvětlení základních pojmů a charakteristiku jednotlivých příjmů fyzických osob se zaměřením na příjmy ze závislé činnosti a příjmy ze samostatně výdělečné činnosti. Důraz je kladen na stanovení základu daně a postup zdaňování příjmů fyzických osob. V této části je také vysvětleno, co je a není předmětem daně, jakým způsobem lze evidovat podnikatelskou činnost, jaké jsou podmínky pro uplatnění nezdánitelných částí základu daně atd. Nechybí přiblížení pojmů sociální a zdravotní pojištění u zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné.

Praktická část se věnuje výpočtům daňové povinnosti, sociálního a zdravotního pojištění u zaměstnance a podnikatele. U zaměstnance je proveden výpočet měsíční zálohy na daň a roční zúčtování daně z příjmů s využitím různých slev a nezdanitelných částí základu daně. Zároveň je navržen způsob, jak lze daňovou povinnost zaměstnance snížit. Zdaněním příjmů zaměstnance se praktická část zabývá jen okrajově, především je zaměřena na výpočty daňové povinnosti podnikatele. V případě podnikatele pana Miroslava Alta, jsou provedeny různé výpočty daňové povinnosti v závislosti na využití paušálních výdajů nebo skutečně vynaložených výdajů. Uvedeny jsou možnosti snížení daňové povinnosti s využitím ustanovení ZDP. Výsledkem je porovnání jednotlivé daňové zátěže a navržení nejvhodnějšího způsobu zdanění podnikatel pro rok 2015. V závěru je porovnání zdanění podnikatele a zaměstnance. Uvedeny jsou skutečnosti, které u obou hrají největší roli na výsledné daňové povinnosti.

Bakalářská práce by měla poskytnout modelovému podnikateli panu Miroslavu Altovi informace, o tom jaký způsob zdaňování jeho příjmů je ten neoptimálnější, a pomoci mu v rozhodnutí, jak podnikatelskou činnost evidovat v následujícím kalendářním roce.

2 CÍL A METODIKA

Cílem bakalářské práce je porovnání daňového zatížení a odvodů na zdravotní a sociální pojištění u fyzické osoby s příjmy ze závislé činnosti a fyzické osoby vykonávající samostatně výdělečnou činnost.

Dalším cílem je navržení neoptimálnější varianty s nejnižší daňovou a odvodovou povinností, jak u zaměstnance, tak u podnikatele.

Praktická část je zpracována, tak aby došlo k naplnění výše uvedených cílů. Je rozdělena na dvě hlavní kapitoly. První kapitola se týká zdanění příjmů zaměstnance. Je zde uveden výpočet měsíční zálohy na daň a provedené roční zúčtování. Výsledkem je posouzení momentálního způsobu zdanění a navržení, jak docílit nižší daňové povinnosti.

Druhá kapitola je zaměřena na podnikatele. Uvedeny jsou varianty výpočtů zdaňování příjmů při vedení daňové evidence a uplatňování výdajů procentem z příjmů anebo výdajů ve skutečné výši. Následně jsou tyto varianty porovnány a je navržen nejvýhodnější způsob zdanění příjmů s využitím možností ZDP.

Výchozí literaturou pro zpracování teoretické části je zákon o dani z příjmů, publikace zabývající se daňovou problematikou a v neposlední řadě poznatky z elektronických zdrojů. Praktickou část jsem zpracovala na základě informací získaných od konkrétního zaměstnance společnosti ALPS ELECTRIC CZECH, s.r.o. a podnikatele pana Miroslava Atla.

3 TEORETICKÁ ČÁST

První část je zaměřena na vysvětlení základních pojmů souvisejících s tématem. Pozornost je zejména věnována příjmům ze závislé činnosti a příjmům ze samostatné činnosti.

3.1 Základní pojmy

Daň z příjmu fyzických osob je jednou z přímých daní. V České republice byla zavedena v roce 1993. Její úprava je zakotvena v zákoně č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. O dani z příjmu, můžeme říci, že tvoří nemalý příjem do státního rozpočtu. V roce 2013 bylo do státního rozpočtu na dani z příjmů FO ze samostatné činnosti odvedeno 2 680 000 Kč a ze závislé činnosti 126 134 000 Kč. (Finance, © 2013)

3.1.1 Poplatníkem daně

Poplatník daně je fyzická osoba, jejíž příjmy jsou předmětem daně. V rámci daně z příjmů fyzických osob rozlišujeme poplatníky na daňové rezidenty a daňové nerezidenty České republiky.

Daňový rezident je fyzická osoba, která má na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržuje alespoň 183 dní v průběhu kalendářního roku. Daňová povinnost se vztahuje na příjmy dosažené v ČR, tak příjmy plynoucí ze zahraničí. (Marková, 2014 str. 9)

Daňový nerezident je osoba, která není daňovým rezidentem. Nemá na území České republiky bydliště nebo se na území zdržuje kratší dobu než 183 dní. Daň zatěžuje pouze příjmy dosažené na území ČR.

3.1.2 Plátce daně

Plátcem daně je osoba se sídlem nebo bydlištěm na území ČR, která odvádí správci daně daň nebo zálohu na daň, které jsou vybrány od poplatníků nebo poplatníkům srazeny. (Jaroš, 2011, str. 10)

3.1.3 Předmět daně

Fyzické osoby dosahují různorodých příjmů, ať v peněžní nebo nepeněžní podobě (Ambrož, 2005, str. 12). Předmětem daně fyzických osob jsou veškeré příjmy, kterých daná osoba během kalendářního roku dosáhne. Příjmy fyzických osob jsou rozděleny do pěti skupin tzv. dílčích základů daně (Marková, 2014, str. 9):

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6)
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7)
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8)
- příjmy z nájmu (§ 9)
- příjmy ostatní (§ 10)

Pro výpočet základu daně je důležité přesně zařadit jednotlivý příjem poplatníka do jedné z pěti skupin příjmů. Špatné zařazení může vést k nesprávnému stanovení základu daně a daňové povinnosti, což může být sankcionováno.

3.1.4 Zdaňovací období

Jediným možným zdaňovacím obdobím u fyzických osob je kalendářní rok, tj. období od 1. 1. do 31. 12. (Vybíhal, 2010, str. 14).

3.1.5 Mzda vs. plat

Za vykonanou práci náleží zaměstnanci odměna ve formě platu nebo mzdy. Záleží na typu pracovního poměru. Mzda je plnění ve formě peněz nebo odměny, což je nepeněžní část získaná prostřednictvím naturálií. Plat je rovněž peněžité plnění, ale vyplácí ho stát, úřady samospráv, příspěvkové organizace. (Měšec, © 2009)

3.2 Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

3.2.1 Předmět daně

Daň z příjmů FO ze závislé činnosti upravuje § 6 zákona o dani z příjmu. Pro správné zdanění příjmů je nutné stanovit, jaké příjmy jsou předmětem daně, a které příjmy jsou od daně osvobozeny. (Štohl, 2013, str. 85)

Podle § 6 jsou předmětem daně tyto příjmy (Marková, 2014, str. 13):

- příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru. Jedná se především o příjmy plynoucí zaměstnanci za odvedenou práci pro zaměstnavatele. Příjem má nejčastěji podobu mzdy nebo platu. Spadají sem: příjmy z pracovněprávního vztahu, příjmy na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohod o provedení práce, příjmy z dřívějšího pracovního poměru, které zaměstnanec dostává po skončení pracovního poměru, příjmy vojáků z povolání, policistů
- příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným, komanditisty v komanditní společnosti
- odměny člena orgánu právnické osoby, orgánů právnické osoby, likvidátora
- příjmy poplatníka, které plynou v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti nebo funkce

Součástí příjmů ze závislé činnosti jsou také tzv. funkční požitky. Jedná se o platy a odměny za výkon funkce. Jejich výše je stanovena na základě zákona upravujícího platy a další náležitosti spojené s výkonem funkce. Zahrnují platy vlády, poslanců a senátorů, odměny za výkon funkce v orgánech obcí a jiných orgánů územní samosprávy, státních orgánů, spolků a zájmových sdružení, odborových organizacích, komorách.

3.2.2 Co není předmětem daně

Za zdanitelný příjem se nepovažuje dle § 6 odst. 7 ZDP (Marková, 2014, str. 14-15):

- náhrady cestovních výdajů poskytovaných v souvislosti s výkonem závislé činnosti, do výše stanovené zákoníkem práce, jakož i hodnota bezplatného stravování poskytována zaměstnavatelem na pracovních cestách
- osobní ochranné prostředky

- náhrady za opotřebení vlastního náradí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce poskytované podle zákoníku práce

3.2.3 Nepeněžní příjmy

„Za zdanitelný příjem zaměstnance se považují nejen peněžní příjmy, ale rovněž také nepeněžní příjmy.“ (Jaroš, 2011, str. 25)

Spadají sem různé zaměstnanecké benefity. Nejčastějším nepeněžním příjmem je poskytnutí motorového vozidla pro služební i soukromé účely. Za příjem se považuje částka ve výši 1 % vstupní ceny vozidla.

3.2.4 Příjmy osvobození od daně

Jedná se o příjmy, které jsou předmětem daně, ale z důvodů vyjmenovaných v ZDP se nezdaňují. „Určitý okruh příjmů je osvobozen od daně jednoznačně bez specifických podmínek, řada příjmů je však vázána na splnění jedné nebo více podmínek, za kterých je daný příjem osvobozen od daně.“ (Vybíhal, 2010, str. 16)

Všeobecné osvobození je uvedeno v § 4 ZDP. Příjmy ze závislé činnosti osvobozeny od daně jsou taxativně vyjmenované v § 6 odst. 9 ZDP.

Mezi příjmy osvobozené od daně patří například (Marková, 2014, str. 10-11):

- částky vynaložené zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců a rekvalifikaci, související s předmětem jeho činnosti
- hodnota stravování poskytovaného ke spotřebě na pracovišti nebo v rámci závodního stravování zajišťovaného prostřednictvím jiných subjektů
- hodnota nealkoholických nápojů poskytovaných ke spotřebě na pracovišti
- nepeněžení plnění poskytovaná z fondu kulturních a sociálních potřeb. V případě rekreace, zájezdů je od daně osvobozena nejvýše částka 20 000 Kč za kalendářní rok
- zvýhodnění ve formě bezplatných nebo zlevněných jízdenek poskytovaná zaměstnavatelem provozující veřejnou dopravu osob
- hodnota nepeněžních darů, a to až do úhrnné výše 2 000 Kč ročně u každého zaměstnance
- příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění a na soukromé životní pojištění, v úhrnu však do výše 30 000 Kč ročně od téhož zaměstnavatele

3.2.5 Základ daně

„Základ daně je daňová kategorie (základna), ze které se sazbou daně vypočítá daňová povinnost poplatníka.“ (Vybíhal, 2010, str. 30)

„Základ daně tvoří úhrn všech zúčtovaných nebo vyplacených zdanitelných příjmů ze závislé činnosti zvýšených o částky odpovídající pojistné na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, které je z těchto příjmů povinen platit zaměstnavatel.“ (Šubrt, a kol., 2014, str. 221)

Velmi frekventovaným označením, pro takto upravený základ daně, se používá spojení „super hrubá mzda“. Stanovení měsíční super hrubé mzdy zobrazuje tabulka č. 1. Zdanitelný příjem zaměstnance je zvýšen o povinné pojistné zaměstnavatele tedy o 34 %, (sociální pojištění 25 % a zdravotního pojištění 9 %). Takto upravený základ daně se zaokrouhlí na celé sto koruny nahoru.

Tabulka č. 1 – Stanovení super hrubé mzdy

STANOVENÍ „SUPER HRUBÉ MZDY“
Hrubá mzda podle pracovní smlouvy
+ příplatky, odměny zaměstnance, zaměstnanecké benefity
+ Pojistné zaměstnavatele na ZP 9 % a SP 25 %

Zdroj: vlastní zpracování

Příjmy nepodléhající pojistnému např. dohody o provedení práce do stanoveného limitu 10 000 Kč měsíčně, se pro stanovení základu daně neupravují (Šubrt, a kol., 2014, str. 221).

3.2.6 Sazba daně

Sazba daně z příjmu je dána zákonem, konkrétně § 16 ZDP. Sazba pro rok 2014 činí 15 %.

3.2.7 Výpočet měsíční zálohy na daň

„Při posuzování jednotlivých případů výplaty mezd (příjmů ze závislé činnosti) je nutné vycházet z toho, zda zaměstnanec podepsal nebo nepodepsal prohlášení k dani.“ (Jaroš, 2011, str. 27)

Pokud zaměstnanec podepsal prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (dále jen prohlášení), je daň z příjmů sražena ve formě měsíčních záloh na daň ve výši 15 %. Zaměstnanec nemůže mít podepsáno prohlášení u více zaměstnavatelů současně.

Nemá-li zaměstnanec podepsané prohlášení, pak daň z příjmů vybere zaměstnavatel formou zálohy na daň, a to bez ohledu na dosahovaný příjem zaměstnance. Výjimku tvoří příjmy získané z dohod o provedení práce s měsíčním příjmem do výše 10 000 Kč. V tomto případě se příjem zdaňuje srážkovou daní, která pro rok 2014 je také ve výši 15 %.

1. Zaměstnanec podepsal prohlášení k dani

V průběhu kalendářního roku zaměstnavatel sráží zaměstnanci, bez ohledu na výši jeho měsíčního příjmů, zálohu na daň. Jde o povinnou platbu, která se odvádí finančnímu úřadu. Na konci zdaňovacího období jsou tyto zálohy zúčtovány v daňovém přiznání.

Při výpočtu měsíční mzdy se vychází z hrubé mzdy zaměstnance zvýšenou o příplatky, odměny, náhrady, které zaměstnanci náleží za příslušný kalendářní měsíc. K částce se připočte zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem. Získáme „super hrubou mzdu“, která se zaokrouhlí na celé 100 Kč nahoru. Z této částky se vypočítá záloha na daň. V současné době činí sazba daně 15 %. Dostaneme částku, která však ještě není konečná. Od této částky se odečtou měsíční částky slev na dani (příloha č. 1) a v případě vyživovaných dětí pak ještě daňové zvýhodnění (příloha č.1). „Vyjde-li záporná částka, tak záloha a daň bude nulová a zaměstnanci bude přiznán tzv. daňový bonus, o který se zvýší částka k výplatě.“ (Štohl, 2013, str. 87)

Daňový bonus lze uplatnit, jen pokud činí alespoň 50 Kč, maximálně však do výše 5 025 Kč. Výsledná částka je záloha na daň z příjmů, kterou zaměstnavatel odvádí měsíčně finančnímu úřadu. (Marková, 2014, str. 51)

Čistá mzda vyplacená zaměstnanci se vypočítá tak, že se od hrubé mzdy odečte (nebo přičte, v případě daňového bonusu) měsíční záloha na daň, upravená o slevy na dani z příjmů. Dále se hrubá mzda sníží o pojistné, které platí ze své mzdy zaměstnanec, ve výši 6,5 % sociální pojištění a 4,5 % zdravotní pojištění.

Na základě dohody o srážkách ze mzdy, uzavřené mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, podle nového občanského zákoníku (zákona č. 89/2012 Sb., § 2045 až 2047), se z čisté mzdy mohou srážet srážky, jako například výživné.

Následující tabulka č. 2 zobrazuje výpočet měsíční zálohy na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

Tabulka č. 2 – Sumarizace výpočtu měsíční zálohy na daň z příjmů fyzický osob

	HRUBÁ MZDA
+	Součet veškerých položek, připadajících zaměstnanci za práci odvedenou v daném kalendářním měsíci
+	34 % = 25 % sociální a 9 % zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem, (zaokrouhlené na celé Kč ↑)
=	ZÁKLAD DANĚ PŘED ZDANĚNÍM tzv. SUPERHRUBÁ MZDA (do 100 Kč na celé koruny nahoru, nad 100 Kč na celé 100 Kč ↑)
X	Sazba daně 15 % (zaokrouhlená na celé Kč ↑)
=	MĚSÍČNÍ ZÁLOHA NA DANI PŘED SLEVAMI A ZVÝHODNĚNÍM
-	Slevy na dani
-	Daňové zvýhodnění
=	KONEČNÁ ZÁLOHA NA DAŇ Z PŘÍJMŮ FO ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI PO SLEVÁCH

Zdroj: Vlastní zpracování

2. Zaměstnanec nepodepsal prohlášení k dani

Pokud zaměstnanec nepodepsal prohlášení k dani, je pro výpočet zálohy na daň určující výše hrubé mzdy. Zaměstnanec v tomto případě nemůže uplatňovat slevy na dani ani daňové zvýhodnění na vyživované děti.

- **Měsíční hrubá mzda zaměstnance nepřesáhla 10 000 Kč**

Nejvíce se využívá při zaměstnání brigádníků a zaměstnanců na tzv. vedlejší pracovní poměr, kteří vykonávají svou činnost na základě dohody o provedení práce, která je většinou sjednána na dobu určitou. Příjmy z dohod o provedení práce zaměstnanec zaměstnavatel zdaňuje zvláštní sazbou daně tzv. srážkovou daní. Zaměstnancům se z měsíční mzdy nesráží záloha na dani z příjmů, ale konečná srážková daň. Vypočtená daňová povinnost se zaokrouhluje na koruny dolů. Výpočet měsíční daně zobrazuje následující tabulka č. 3. Z odměny do 10 000 Kč měsíčně neplatí zaměstnavatel ani zaměstnanec sociální, zdravotní ani nemocenské pojistné.

Tabulka č. 3 – Výpočet měsíční daně u příjmů do 10 000 Kč

	HRUBÁ MZDA do 10 000
x	15 % zvláštní sazba daně (srážková daň)
=	MĚSÍČNÍ DAŇ

Zdroj: Vlastní zpracování

Od roku 2014 může zaměstnanec uvést tyto příjmy ve svém daňovém přiznání. Výhodné je to zejména pro zaměstnance, kteří v průběhu roku dosahovali nízkých příjmů nebo dosahovali příjmů jen po určitou část roku. Zaměstnavatel po skončení kalendářního roku vydá, na základě vyžádání, potvrzení o dosažených příjmech, tyto příjmy pak zaměstnanec uvede v daňovém přiznání. (Dlouhá, 2014)

- **Měsíční hrubá mzda zaměstnance je větší jak 10 000 Kč**

V případě, že příjmy jsou za kalendářní měsíc vyšší než 10 000 Kč, potom se z těchto příjmů odvádí měsíční záloha na daň. Výpočet daňové povinnosti je obdobná jako v případě, kdy zaměstnanec podepsal prohlášení poplatníka k dani z příjmů fyzických osob.

Rozdíl je pouze ten, že zaměstnanec nemůže z důvodu nepodepsání prohlášení uplatnit slevy na dani a daňové zvýhodnění. Postup výpočtu zálohy na daň u příjmů do 10 000 Kč zobrazuje tabulka č. 4.

Tabulka č. 4 – Výpočet zálohy na daň u příjmů do 10 000 Kč

	HRUBÁ MZDA
+	Součet veškerých položek připadající zaměstnanci za práci odvedenou v daném kalendářním měsíci
+	25 % sociální a 9 % zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem, (zaokrouhlené na celé Kč ↑)
=	ZÁKLAD DANĚ PŘED ZDANĚNÍM tzv. SUPERHRUBÁ MZDA (do 100 Kč na celé koruny nahoru, nad 100 Kč na celé 100 Kč ↑)
X	Sazba daně 15 % (zaokrouhlená na celé Kč ↑)
	KONEČNÁ ZÁLOHA NA DAŇ Z PŘÍJMŮ

Zdroj: Vlastní zpracování

Zálohu na daň z příjmů odvádí plátce daně do 20. dne kalendářního měsíce, v němž povinnost vznikla. Záloha se odvádí finančnímu úřadu.

3.2.8 Solidární daň

Od roku 2013 byla zavedena solidární daň z příjmů fyzických osob. Tato daň se týká zaměstnanců, jejichž měsíční hrubá mzda překročila částku 103 536 Kč, „U zaměstnanců je solidární daň uplatňována na bázi měsíčních záloh na daň z příjmů.“ (Tomanová, 2014) Solidární zvýšení u měsíční zálohy činí 7 % z částky přesahující čtyřnásobek průměrné mzdy tj. 103 536 Kč.

Jestliže by zaměstnanec dosáhl alespoň v jednom kalendářním měsíci vyšší hrubé mzdy a bylo by uplatněno solidární zvýšení daně ve formě zálohy na daň, pak v tomto případě je zaměstnanec povinen podat daňové přiznání za zdaňovací období daně z příjmu fyzických osob sám. Zaměstnavatel tedy nemůže provést roční zúčtování. (Tomanová, 2014)

3.2.9 Roční zúčtování a daňové přiznání

Poplatník, který ve zdaňovacím období pobíral příjmy ze závislé činnosti, může po skončení zdaňovacího období požádat plátce daně tj. zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování. (Výplata, © 2014)

Roční zúčtování se provádí na základě potvrzení o dosažených příjmech. Smyslem ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění je porovnat, kolik by na dani mělo být za rok odvedeno s výší sražených záloh a popř. vrátit zaměstnanci přeplatek na dani nebo v případě, že bylo v průběhu zdaňovacího období odvedeno na zálohách méně než vypočtená roční daňová povinnost, tak tento rozdíl finančnímu úřadu doplatit.

Při ročním zúčtování se vychází, z ročního příjmu zaměstnance. V ročním zúčtování zaměstnavatel zohlední nezdanitelné částky a roční slevy na dani (příloha č. 1).

Nezdanitelné části základu daně

„Nezdanitelné částky představují významný nástroj daňové optimalizace.“ (Morávek, 2010) Poplatník si o jejich částku snižuje základ daně a to vede k nižšímu zdanění. Jsou uvedeny v § 15 ZDP. Poplatník je může uplatnit při ročním zúčtováním záloh na daň. Důležité je posoudit, zda jsou splněny všechny podmínky pro jejich uplatnění.

Mezi nezdanitelné části základu daně patří například (Marková, 2014, str. 20) :

- poskytnuté dary na stanovené účely. Jejich hodnota musí přesáhnout 2 % ze základu daně nebo činit alespoň 1 000 Kč, odečíst lze nejvýše 10 % ze základu daně
- zaplacené úroky ze stavebního spoření nebo hypotečního úvěru poskytnutého na bytové potřeby, maximálně lze úroky uplatnit ve výši 300 000 Kč
- zaplacené penzijní připojištění, maximální výše odpočtu činí 12 000 Kč. Částka, kterou lze odečíst se rovná celkově zaplaceným příspěvkům na penzijní připojištění snížených o 12 000 Kč
- zaplacení soukromé životní pojištění. Hranice odečtu je 12 000 Kč. Aby částka mohla být odečtena od základu daně, je nutné splnit některé podmínky, např.: doba trvání smlouvy minimálně 5 let od uzavření smlouvy, nárok na čerpání v roce, v jehož průběhu dosáhne poplatník věku 60 let atd.
- úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání – nejvýše však do částky 10 000 Kč ročně

3.2.10 Odvody z příjmů fyzických osob

Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění je součástí odvodů mezd a platů. Zdravotní pojištění se v České republice řídí zákonem č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejném zdravotním pojištění. Od roku 2015 dochází k novelizaci tohoto zákona. (Businesscenter, © 2014)

Výše pojistného u zaměstnance činí 13,5 % z vyměřovacího základu zaměstnance za rozhodné období. Rozhodným obdobím je kalendářní měsíc. Vyměřovacím základem se rozumí úhrn příjmů ze závislé činnosti, s výjimkou náhrad výdajů poskytovaných procent z platové základny některým státním orgánům podle zákona č. 236/1995 Sb. Placení pojistného nepodléhají příjmy, které nejsou předmětem daně a které jsou od daně osvobozené. (Šubrt, a kol., 2014 str. 349-351)

Zaměstnanci ze svých příjmů hradí 4,5 % a zaměstnavatel je povinen na pojistném odvést za zaměstnance 9 %. Pojistné za zaměstnance je odváděno zdravotní pojišťovně, u které je zaměstnanec zaregistrován, a to přímou srážkou z jeho mzdy. Tuto srážku může zaměstnavatel provést i bez souhlasu zaměstnance. (Šubrt a kol., 2014 str. 350-351)

Výpočet pojistného se provádí tak, že z vyměřovacího základu zaměstnance se vypočte 13,5 %. Získaná částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru. Z této částky je 1/3 sražena zaměstnanci z jeho mzdy nebo platu. Zbylá část tj. 2/3 tvoří pojistné hrazené zaměstnavatelem. Ostatní varianty výpočtu mohou vést k chybám. (Šubrt, a kol., 2014 str. 351)

Pojistné je splatné za jednotlivé kalendářní měsíce od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Pojistné se v České republice hradí v české měně.

Sociální pojištění

Sociální pojištění se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Sociální pojištění odvádí jak zaměstnavatel, tak zaměstnanec.

Zaměstnanec je účastníkem pojištění pokud vykonává zaměstnání na území České republiky, cizinec, který vykonává práci pro zaměstnavatele se sídlem na území ČR, osoba, která má trvalý pobyt na území ČR a místo výkonu práce je trvale v cizině. Sjednaná částka za

vykonanou práci z tohoto zaměstnání musí činit alespoň 2 500 Kč za kalendářní měsíc. (Šubrt, a kol., 2014, str. 407)

Sociální pojištění zahrnuje pojistné na nemocenské pojištění, na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Sociální pojištění hrazené zaměstnancem činí 6,5 % a slouží k pokrytí důchodvé pojištění. Zaměstnavatel na sociální pojištění odvádí celkem 25 % z toho 2,3 % připadá na nemocenské pojištění, 21,5 % důchodové pojištění a 1,2 % na úhradu příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. (Finance, © 2014)

Pojistné se počítá z úhrnu příjmů, které jsou předmětem daně. Do vyměřovacího základu pro výpočet pojistného zaměstnance se nezahrnují příjmy jako náhrada škody dle zákoníku práce, odstupné, věnostní přídavek horníkům, jednorázová sociální výpomoc poskytnutá k překonání obtížné situace vzniklé v důsledku živelné pohromy, požáru atd. Rozhodným obdobím je kalendářní měsíc, za který se pojistné platí. (Šubrt, a kol., 2014, str. 410)

Výše pojistného je omezena shora maximálním vyměřovacím základem. V roce 2014 je maximální vyměřovací základ stanoven ve výši 48násobek průměrné mzdy, tj. částka 1 245 216 Kč. Pokud dojde k překročení max. základu, neplatí zaměstnanec ani zaměstnavatel pojistné z částky přesahující tento maximální vyměřovací základ. (Šubrt, a kol., 2014, str. 417)

3.3 Daň z příjmů ze samostatné výdělečné činnosti

Samostatnou činnost lze definovat jako činnost, kterou vykonává osoba vlastním jménem na vlastní účet s cílem dosažení zisku (Vančurová, 2014, str. 152).

Podnikatelem může být osoba zapsaná v obchodním rejstříku tj. právnická osoba, dále osoba podnikající na základě živnostenského oprávnění nebo na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů, popřípadě provozující zemědělskou výrobu.

Mezi některé výhody samostatně podnikajících osob (dále OSVČ) patří zejména:

- jednoduchost založení,
- nízké náklady spojené se založením,
- možnost uplatňovat výdaje procentem z příjmů,
- rozhodování o budoucnosti podniku je soustředěno do rukou vlastníka podniku,
- mohou vést daňovou evidenci (Štohl, 2013 str. 7)

K největším nevýhodám patří, že FO ručí celým svým osobním majetkem.

3.3.1 Evidence podnikatelské činnosti

Podnikatelskou činnost lze evidovat dvěma způsoby, a to buď formou:

- daňové evidence anebo
- účetnictvím.

Povinnost vést účetnictví má osoba, zapsaná v obchodním rejstříku, osoba, jejíž obrat bezprostředně za předcházející kalendářní rok přesáhl částku 25 000 000 Kč, dobrovolně se rozhodne vést účetnictví nebo v případě, že je účastníkem sdružení bez právní subjektivity a alespoň jeden z účastníků tohoto sdružení je účetní jednotkou. Hlavním ustanovením je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. (Štohl, 2014, str. 10)

Nejčastější způsob vedení podnikatelské činnosti je na základě daňové evidence. Zákon o dani z příjmů nestanovuje formu vedení daňové evidence, ale stanovuje pouze její obsah. Záleží tedy na podnikateli, jak daňovou evidenci povede. Může využít předtištěných formulářů peněžního deníku obsahující povinné členění nebo si jej může vytvořit sám, podle svých vlastních potřeb. Podstatou vedení daňové evidence je zaznamenání příjmů a výdajů v okamžiku skutečného toku peněžní prostředků. Podnikatel musí dodržet členění příjmů

nezahrnovaných do základu daně tj. příjmy nedaňové a příjmy zahrnované do základu daně tedy příjmy daňové. Stejně tak musí evidovat výdaje odčitatelné od základu daně a neodčitatelné od základu daně.

3.3.2 Vymezení příjmů

Příjem je peněžní i nepeněžní plnění dosažené směnou (Macháček, 2008, str. 17).

Za příjmy ze samostatné činnosti se považují (Marková, 2014, str. 16):

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství
- příjmy dosažené na základě živnostenského oprávnění
- příjmy z jiného podnikání například příjmy lékařů, auditorů, advokátů, daňových poradců podnikajících na základě zvláštních předpisů
- podíly společníků na zisku ve veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti

Ne každá samostatná činnost má charakter podnikání. V některých případech není k dosahování příjmů zapotřebí zvláštní oprávnění, cílem nemusí být vždy jen dosahování zisku (Vančurová, 2014, str. 155).

Mezi takové příjmy patří (Marková, 2014, str. 17):

- příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práva to včetně příjmů z vydávání, rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem
- příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku
- příjmy z výkonu nezávislého povolání, například profesionální sportovci, artisté, vědci
- příjmy tlumočnicků, znalců, zprostředkovatelů kolektivních sportů, insolventního správce

3.3.3 Uplatňování výdajů

Dosažené příjmy ze samostatně výdělečné činnosti můžeme snížit o výdaje ve skutečné výši nebo o výdaje stanovené procentem z příjmů tzv. paušálními výdaji.

„Paušální výdaje jsou nejjednodušší a často i nejvýhodnější způsob, jak uplatnit výdaje v daňovém priznání.“ (Jak podnikat, © 2014) Výše paušální částky je určeno procentem

uvedeným v ZDP. Záleží také na druhu vykonávané činnosti. Od roku 2013 byl u některých příjmů stanoven horní limit při uplatňování paušálních výdajů. Výši paušálních výdajů a jejich maximální limity zobrazuje tabulka č. 5.

Tabulka č. 5 – Výše paušálních výdajů a jejich maximální limity

Procento z příjmů	Druh příjmů	Limit max. výdajů (v Kč)
80%	ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství	Bez limitu
80%	ze živností řemeslných	Bez limitu
60%	ze živností ostatních	Bez limitu
40%	z jiné samostatné činnosti (např. advokáti, lékaři, daňový poradci)	800 000
30%	z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	600 000

Zdroj: Vlastní zpracování - údaje převzaty z Dušek, Sedláček, 2014, str. 21

Od roku 2013 platí, že pokud uplatňujeme paušální výdaje, tak nemůžeme využít slevu na manželku nebo manžela a vyživované dítě, stejně tak ani uplatit případný bonus (Štohl, 2014 str. 37).

Poplatníci uplatňující paušální výdaje jsou povinni vést evidenci příjmů a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti se samostatnou výdělečnou činností. Nelze kombinovat a uplatnit pro jeden druh příjmů paušál a pro druhý druh příjmů skutečně vynaložené výdaje. Pokud se poplatník rozhodne paušální výdaje uplatňovat, tak musí být použity u všech dílčích základů. U paušálních výdajů nelze uplatnit odpisy. (Dušek, Sedláček, 2014, str. 21)

Od roku 1. ledna 2015 dochází k novelizaci zákona o dani z příjmů č. 586/1992 Sb. Jedna ze změn se týká uplatňování paušálních výdajů. Maximální limit výdajů byl stanoven pouze u příjmů z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku a u příjmů advokátů, lékařů, daňových poradců. Na základě novelizace zákona bude limit pro maximální využití procentních paušálních výdajů rozšířen i na řemeslné a volné živnosti a zemědělské podnikání, které dosud horní hranici vymezenou neměly. Všechny příjmy ze samostatné činnosti budou mít svůj paušální výdajový strop při příjmu 2 000 000 Kč. Nové limity pro rok 2015 uvádí tabulka č. 6

Tabulka č. 6 – Výše paušálních výdajů a jejich maximální limity v roce 2015

Procento z příjmů	Druh příjmů	Limit max. výdajů (v Kč)
80%	ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství	1 600 000
80%	ze živností řemeslných	1 600 000
60%	ze živností ostatních	1 200 000
40%	z jiné samostatné činnosti (např. advokáti, lékaři, daňový poradci...)	800 000
30%	z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	600 000

Zdroj: Vlastní zpracování - údaje převzaty z Štohl, 2015, str. 37

Výhody paušálních výdajů (Kandler, 2013)

- snadný a rychlý výpočet
- jednoduchá administrativa
- pokud jsou skutečné náklady nižší, než je procento paušálních výdajů, může si poplatník snížit základ daně o vyšší částku a zaplatit nižší daň

Nevýhody paušálních výdajů (Kandler, 2013)

- u některých příjmů jsou stanovené maximální limity
- pevně stanoveno procento z příjmů podle ZDP
- omezení v podobě daňových úlev, slev
- nelze uplatnit odpisy

Pokud se podnikatel rozhodne pro vykazování výdajů ve skutečné výši, musí uskutečněné výdaje řádně evidovat a všechny doklady pečlivě archivovat pro případné kontroly.

Výhody skutečných nákladů

- žádné omezení z pohledu daňových slev

Nevýhody skutečných nákladů

- administrativní náročnost, evidence

3.3.4 Cestovní náhrady podnikatelů

OSVČ jsou povinni se řídit při uplatňování svých cestovních náhrad § 24 odst. 1 a § 24 odst. 2 písm. k) ZDP. Výdaje na provoz automobilu mohou uplatňovat několika způsoby. Výše náhrad je závislá na tom, zda vozidlo je či není zahrnuto v obchodním majetku podnikatele.

V případě, že motorové vozidlo je zahrnuté do obchodního majetku, uplatňuje podnikatel zejména tyto daňové výdaje (Štohl, 2013, str. 114):

- skutečně prokazatelné výdaje na pohonné hmoty
- výdaje na opravy a údržbu
- odpisy automobilu
- zaplacené pojištění automobilu

Jestliže je automobil využíván částečně pro podnikatelskou činnost a částečně pro soukromé účely, musí se veškeré výdaje související s provozem vozidla (odpisy, opravy, pojištění) výhodným poměrem rozdělit.

U motorového vozidla nezahrnutého do obchodního majetku, lze jako daňový výdaj uznat:

- základní náhradu
- náhradu výdajů za spotřebované pohonné hmoty (dále PHM)

Základní náhrada se stanoví jako součin sazby základní náhrady (pro rok 2014 3,70 Kč) a počtu najetých kilometrů souvisejících s podnikatelskými účely. Náhrada výdajů za spotřebované PHM se vypočítá jako součin průměrné spotřeby PHM, počtu ujetých kilometrů a ceny PHM za 1 litr. (Štohl, 2013, str. 115)

Průměrná spotřeba PHM se určí z údajů o spotřebě pohonných hmot uvedených v technickém průkazu vozidla. Cenu PHM se stanoví buď na základě skutečně vynaložených výdajů na PHM doložené dokladem o nákupu, nebo lze použít průměrných cen PHM uvedených ve vyhlášce ministerstva práce a sociálních věcí č. 435/2013.

Paušální výdaj na dopravu

OSVČ si mohou vedle výše uvedených náhrad, uplatnit daňově uznatelný výdaj ve formě paušálního výdaje na dopravu silničním motorovým vozidlem ve výši 5 000 Kč na jeden automobil za každý kalendářní měsíc zdaňovacího období. Paušální výdaj lze uplatnit nej-

výše za 3 vlastní silniční motorová vozidla. Používá-li poplatník automobil také k soukromým účelům, potom lze uplatnit pouze 80 % z paušálního výdeje, tj. 4 000 Kč. (Štohl, 2013, str. 119)

3.3.5 Spolupracující osoby

Zákon o dani z příjmů umožňuje OSVČ využít institut spolupracujících osob, který se uplatňuje podle § 13 ZDP. Příjmy dosažené při podnikání nebo jiné samostatně výdělečné činnosti za spolupráce druhého z manželů (nebo ostatních osob žijících s poplatníkem v jedné domácnosti), a k nim uplatnitelné výdaje lze rozdělit následujícím způsobem (Pelech, 2014, 244):

- Pouze na druhého z manželů – podíl nesmí překročit 50 %. Současně nesmí rozdíl mezi zdanitelnými příjmy a výdaji činit více jak 540 000 Kč při spolupráci za celé zdaňovací období nebo 45 000 Kč za každý i započatý měsíc spolupráce.
- Na druhého z manželů a další osoby, žijící s poplatníkem v jedné domácnosti - podíl se rozděluje na všechny spolupracující osoby tak, aby v úhrnu činil nejvýše 30 %. Zároveň ale částka připadající na spolupracující osoby nesmí překročit 180 000 Kč při spolupráci po celé zdaňovací období nebo 15 000 Kč za každý i započatý měsíc spolupráce

Hlavní výhody a nevýhody spolupráce (Kandler, 2013):

- + Snížení daně z příjmů fyzických osob
- + Snížení odvodů na sociálním pojištění
- + Spolupracující osoba nemusí vlastnit živnostenské oprávnění
- Nelze uplatnit slevu na dani na manželku, v případě, že je manželka spolupracující osobou
- Nelze uplatnit slevu na dani na dítě nebo daňový bonus na dítě, jestliže je dítě spolupracující osobou
- Povinnost hradit měsíční zálohy na zdravotním a sociálním pojištění v případě, že činnost spolupracující osoby je považována za hlavní samostatnou činnost

3.3.6 Základ daně

Při zjišťování základu daně vycházíme z toho, zda poplatník vede účetnictví nebo daňovou evidenci. Protože je praktická část zaměřena na zpracování údajů u fyzické osoby vedoucí daňovou evidenci, soustředí se následující text na tyto podnikatelé subjekty.

Základ daně u OSVČ se stanoví buď jako rozdíl mezi příjmy a výdaji prokazatelně vynaloženými na jejich dosažení, zajištění a udržení anebo příjmy snížené o paušální výdaje dle typu podnikání. (Macháček, 2008 str. 20).

Zákon o dani z příjmů přesně nedefinuje konkrétní postup při uzavírání zdaňovacího období. K poslednímu dni zdaňovacího období tj. k 31. 12. příslušného roku musí být provedena inventarizace. Jedná se o zjištění skutečného stavu zásob, hmotného majetku, pohledávek a závazků. Zjištěné skutečné stavy se musí porovnat se stavem vykazovaným a popřípadě se musí vyčíslit inventarizační rozdíly. O inventarizaci se provede zápis a upraví se základ daně o zjištěné rozdíly. (Štohl, 2013 str. 67)

Poplatník má povinnost upravit příjmy a výdaje v souladu s požadavky ZDP.

V případě příjmů se jedná zejména o tyto úpravy (Štohl, 2013. str. 68-70):

- čerpání zákonné rezervy na opravy hmotného majetku
- přijetí zdanitelných peněžních příjmů
- hodnota hmotného majetku vytvořeného vlastní činností, pokud byly výdaje evidovány jako daňové

Obdobně je třeba upravit výdaje. Jedná se o tyto úpravy (Štohl, 2013. str. 68-70):

- odpisy hmotného majetku
- zůstatková cena vyřazeného hmotného majetku
- poměrná výše nájemného u finančního leasingu
- tvorba zákonné rezervy na opravy hmotného majetku

Po výše uvedených úpravách, může poplatník stanovit dílčí základ daně z podnikání. Konstrukci výpočtu dílčího základu daně a stanovení daňové povinnosti zobrazuje tabulka č. 7.

Pokud podnikatel splní podmínky stanovené v § 15 ZDP, lze od základu daně odečíst nezdanitelné částky základu daně, stejně jako u příjmů ze závislé činnosti. Zjištěný základ daně lze dále snížit o odčitatelné položky jako např. ztrátu z minulých let, výdaje na pod-

poru vývoje a výzkumu, výdaje na podporu odborného vzdělání. (Brychta, Macháček a Pilařová, 2014, str. 407)

Upravený dílčí základ daně z podnikání, zaokrouhlený na celé sto koruny dolů se vynásobí sazbou daně 15 %, získáme základ daně po zdanění. U většiny poplatníků se nejedná o daň konečnou, neboť mají možnost uplatnit slevy na dani (příloha č. 1), zejména základní slevu na poplatníka. U některých poplatníků se daň ještě před uplatněním slev navýší o solidární zvýšení.

Solidární daň dle §16a ZDP zpravidla odvádí podnikatelé, dosáhnou-li vyšších příjmů. Solidární zvýšení daně činí 7% z kladného mezi příjmy a výdaji přesahující částku 1 245 216 Kč.

Tabulka č. 7 – Stanovení dílčího základu daně a daňové povinnosti

	Daňové příjmy – daňové výdaje = VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
-	Odpisy hmotného majetku
-	Poměrná část leasingu
+	Zůstatková cena vyřazeného hmotného majetku v případě, že je nedaňovým nákladem
-	Zůstatková cena vyřazeného hmotného majetku v případě, že je daňovým nákladem
+	Manka a škody, která nejsou daňově uznatelným nákladem
-	Manka a škody, která jsou daňově uznatelným nákladem
=	ZÁKLAD DANĚ Z PODNIKÁNÍ
-	Nezdanitelné částky základu daně
-	Položky odčitatelné od základu daně
=	ZÁKLAD DANĚ UPRAVENÝ O NEZDANITELNÉ ČÁSTKY A POLOŽKY ODČITATELNÉ OD ZÁKLADU DANĚ (zaokrouhlený na celé 100 Kč ↓)
x	Sazba daně 15 %
+	Solidární zvýšení daně
=	DAŇOVÁ POVINNOST PŘED UPLATNĚNÍM SLEV NA DANI
-	Slevy na dani
-	Daňové zvýhodnění na vyživované děti
=	KONEČNÁ DAŇ Z PŘÍJMŮ FO ZE SAMOSTATNÉ ČINNOSTI PO SLEVÁCH

Zdroj: Vlastní zpracování

Poplatník musí v průběhu roku platit zálohy na daň příjmů, jedinou výjimkou činí poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost nepřesáhne částku 30 000 Kč. U poplatníků s daňovou povinností do 150 000 Kč, platí zálohy pololetně ve výši 40 % a v případě daňové povinnosti nad 150 000 Kč platí čtvrtletní zálohy z poslední známé daňové povinnosti. (Štohl, 2014. str. 63)

Daňové přiznání

Daňové přiznání je povinnen podat, každý jehož roční příjmy přesáhly 15 000 Kč a zároveň jsou tyto příjmy předmětem daně z příjmů. Přiznání k dani z příjmů fyzických osob se podává nejpozději do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období, za rok 2014 se podává nejpozději do 1. 4. 2015. Zpracovává-li přiznání daňový poradce, prodlužuje se lhůta pro podání daňového přiznání do 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období, tj. do 1. 7. 2015. (Štohl, 2014. str. 66)

Daň z příjmů fyzických osob je splatná ve lhůtě pro podání daňového přiznání. V případě pozdního odevzdání má daňový subjekt povinnost uhradit úrok z prodlení.

3.3.7 Odvody z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Zdravotní pojištění

Stejně jako zaměstnanci, tak i osoby samostatně výdělečně činné musí platit zdravotní pojištění. Pojistné se hradí z vyměřovacího základu, který se stanoví jako 50 % ze základu daně. Výše pojistného činí 13,5 % z vyměřovacího základu. Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

V případě zdravotního pojištění mají OSVČ stanovený pouze minimální vyměřovací základ, maximální vyměřovací základ byl od roku 2013 pozastaven a od roku 2015 tento pojem přestává platit. Pro rok 2014 byl minimální vyměřovací základ stanoven ve výši 155 652 Kč. (Všeobecná zdravotní pojišťovna, © 2014)

OSVČ platí zdravotní pojištění formou záloh na pojistném. Minimální měsíční záloha činí 1 752 Kč. Zálohy jsou splatné od prvního dne kalendářního měsíce, za který se pojistné platí, do osmého dne následujícího kalendářního měsíce. Zálohy nemusí platit OSVČ, které vykonávají samostatnou činnost jako vedlejší činnost, zdravotní pojištění za celý rok zaplatí jednorázově na konci roku. Povinnost každé OSVČ je podat přehled o příjmech a výda-

jích a to nejpozději do 30. 4., pokud daňové přiznání podává daňový poradce, tak o tom musí být zdravotní pojišťovna informována a přehled se musí odevzdat do 31. 7. (Štohl, 2013, str. 104-105)

Na základě podaného přehledu se porovná kolik za daný rok mělo být na zdravotním pojištění zapláceno, a kolik podnikatel na zálohách opravdu zaplatil. Pokud bude úhrn zaplacených záloh vyšší než skutečně vyměřené zdravotní pojištění, vzniká podnikateli přeplatek, v opačném případě doplatek, který musí uhradit do 8 dnů od podání přehledu.

Sociální pojištění

OSVČ platí nejen zdravotní pojištění, ale i sociální pojištění. Sociální pojištění se skládá z 3 částí, a to z nemocenského pojištění, důchodového pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Samostatná výdělečná činnost se rozděluje na hlavní a na vedlejší samostatnou výdělečnou činnost. OSVČ, pro kterou je samostatná výdělečná činnost hlavní činností, musí vždy odvést pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Platba nemocenského pojištění je dobrovolná.

Vyměřovacím základem OSVČ pro povinné pojistné je částka, kterou si osoba určí, ne však méně než 50 % dílčího základu daně z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti.

OSVČ, které nejsou účastníky důchodového spoření, budou v roce 2014 odvádět pojistné na důchodové pojištění ve výši 29,2 % z vyměřovacího základu. OSVČ, které budou účastníky důchodového spoření, budou odvádět 31,2 %.(Finance, © 2014)

Minimální vyměřovací záleží na tom, zda OSVČ vykonává hlavní nebo vedlejší činnost. Pro hlavní výdělečnou činnost činí minimální měsíční základ 6 486 Kč a pro vedlejší 2 595 Kč. Maximální vyměřovací základ pro rok 2014 je stanoven ve výši 1 245 216 Kč. Účast na nemocenském pojištění je dobrovolná. Sazba pro nemocenské pojištění je 2,3 % z vyměřovacího základu. Maximální vyměřovací základ činí 2 382 Kč a minimální 115 Kč. (Finance, © 2014)

Sociální pojištění se platí formou záloh. Platba záloh na důchodové pojištění je u OSVČ vykonávající hlavní činnost povinná. Výše zálohy závisí na výši daňového základu dosaženého v roce t-1. Zálohy se pak stanoví procentní sazbou 29,2 % z měsíčního vyměřovacího základu, minimálně však 1 894 Kč. (Štohl, 2014, str. 99-102)

4 PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část se zaměřuje na porovnání výpočtů daňové povinnosti a výši odvodů na sociálním a zdravotním pojištění na příkladech jednotlivých modelových poplatníků. Výpočty jsou provedeny pro fyzickou osobu zaměstnance a fyzickou osobu, která má příjmy z podnikání.

První část je zaměřena na výpočet příjmů ze závislé činnosti u konkrétního daňového subjektu. Zpracována je měsíční záloha na daň zaměstnance a roční zúčtování daně za rok 2014.

Druhá část se zabývá příjmem fyzické osoby podnikatele. Porovnávány jsou různé způsoby stanovení základu daně z podnikání a výpočtu daňové povinnosti. První varianty výpočtů se týkají stanovení základu daně, daně z příjmů a vyčíslení povinných odvodů na základě daňové evidence při uplatnění paušálního výdaje pro daný typ živnosti. Druhá modelová situace je zaměřena na stanovení základu daně a daňové povinnosti porovnáním dosažených příjmů a skutečně vynaložených nákladů. Zahrnuty jsou výpočty odvodů na sociálním a zdravotním pojištění, uvedeny možnosti, jak by bylo možné daňovou povinnost a odvody snížit.

V závěru praktické části je porovnání daňového a odvodového zatížení u podnikatele a zaměstnance. Uvedeny jsou možnosti, jak daňovou povinnost obou poplatníků optimalizovat a dosáhnout tak, co nejnižší daně z příjmů.

Praktická část je zpracována v souvislosti s platnými předpisy pro rok 2014.

4.1 Měsíční záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti a povinné odvody

Tato část je věnována výpočtům měsíční zálohy na daň z příjmů zaměstnance, jeho čistého příjmu a vyčíslení povinných odvodů.

Během kalendářního roku nastaly u zaměstnance tyto skutečnosti, které mají vliv na výši jeho daňové povinnosti.

- Zaměstnanec pracuje ve společnosti ALPS ELECTRIC CZECH, s.r.o., na pozici mistr výroby. Má pevně stanovenou mzdu ve výši 24 591 Kč.
- Zaměstnanec má jedno dítě ve věku 1 rok, doložil na mzdovou účtárnu potvrzení, že daňové zvýhodnění na vyživované dítě bude uplatňovat on
- Manželka zaměstnance je na rodičovské dovolené, její roční příjem je nižší 68 000 Kč
- Bydlí v zrekonstruovaném domě, na rekonstrukci bytu si vzali úvěr, zaplacené úroky za rok 2014 činily 18 155 Kč

Společnost zaměstnanci každý měsíc z jeho příjmu strhává povinné pojistné. Na zdravotní pojištění je odváděno 4,5 % a sociální pojištění 6,5 %. Společnost dodržuje termíny pro odvody pojistného. Zdravotní i sociální pojištění se platí jednou za měsíc a je splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce.

Zaměstnanec má u svého zaměstnavatele podepsané prohlášení poplatníka k dani z příjmů. Může si tak uplatnit slevy na dani a snížit měsíční zálohu na daň. Slevy na dani se poskytují dle individuálních rodinných poměrů. Zaměstnavatel na základě podepsaného prohlášení snižuje daňovou povinnost, bez tohoto prohlášení by nemohl určit, na jaké slevy má a nemá zaměstnanec nárok.

První varianta výpočtu se zaměřuje na stanovení měsíční zálohy, která zaměstnanci bude každý měsíc sražena z jeho platu a odvedena správci daně. Rovněž je vyčísleno zdravotní a sociální pojištění za kalendářní měsíc, které zaměstnavatel odvádí příslušné zdravotní pojišťovně a správě sociálního zabezpečení. Výpočet zobrazen v tabulce č. 8

Tabulka č. 8 – Výpočet měsíční zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti

Položka	Částky v Kč
Měsíční zdanitelný příjem – hrubá mzda	24 591
Základ daně - „super hrubá mzda“	32 952
Zaokrouhlení na 100 Kč nahoru	33 000
Sazba daně 15 % - záloha před slevami	4 950
Měsíční sleva podle § 35ba ZDP	2 070
Daňové zvýhodnění podle § 35c ZDP	1 117
Konečná záloha na daň z příjmů po slevách	1 763
Zdravotní pojištění – 4,5 %	1 107
Sociální pojištění – 6,5 %	1 598
Čistý měsíční příjem	20 123

Zdroj: Vlastní zpracování

Měsíční zálohu na daň z příjmů stanovíme tak, že zdanitelný příjem ve výši 24 591 Kč navýšíme o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, které je povinen platit zaměstnavatel, celkem tedy o 34 %. Získáme základ daně neboli „super hrubou mzdu“ 32 952 Kč, kterou zaokrouhlíme na celé 100 Kč nahoru, částku 33 000 vynásobíme 15 % sazbou daně a vyjde nám měsíční záloha na daň z příjmů ve výši 4 950 Kč. Od vypočtené zálohy na daň z příjmů odečteme kromě slevy na poplatníka ve výši 2070 Kč ještě daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s poplatníkem ve společné domácnosti Měsíční „slevu“, jež činí 1 117 Kč. Konečná měsíční záloha na daň z příjmů činí 1 763 Kč.

Čistý měsíční příjem zaměstnance po odečtení daňové povinnosti, sociálního a zdravotního pojištění hrazeného zaměstnancem činí 20 123 Kč.

Díky tomu, že zaměstnanec podepsal prohlášení k dani, tak každý měsíc dosahuje úspory ve formě menší daňové zátěže o částku 3 187 Kč.

4.2 Roční zúčtování zaměstnance

Poplatníci daně z příjmů ze závislé činnosti si mohou po splnění podmínek daných zákonem, snížit svoji daňovou povinnost a to v rámci ročního zúčtování například o nezdanitelné části základu daně a roční slevy na dani.

Zaměstnanec může požádat zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování. Zaměstnanec však musí doložit plátcí daně do 15. února všechny potřebné doklady potřebné pro provedení ročního zúčtování, jde především o potvrzení o zdanitelných příjmech od všech předchozích plátců daně, dokumenty prokazující nárok na nezdanitelné částky a slevy na dani např. potvrzení o zaplacených úrocích z úvěru na stavební spoření, potvrzení o zaplacení penzijního připojištění, potvrzení o darování krve atd. Výsledkem ročního zúčtování je daňové přiznání, které se musí odevzdat finančnímu úřadu nejpozději do 1. dubna.

Provedení ročního zúčtování je aplikovaný na výše uvedený příklad.

Zaměstnanec v průběhu kalendářního roku pobíral pouze fixní mzdu ve výši 24 591 Kč, roční příjem činil 295 092 Kč. Poplatník si při ročním zúčtování může uplatnit nezdanitelné části základu daně podle § 15 ZDP. Jedná se o jeden z nejvíce využívaných nástrojů optimalizace daňové povinnosti poplatníků. Zaměstnanec bude uplatňovat zaplacené úroky z úvěru ze stavebního spoření ve výši 18 155 Kč. Aby si zaměstnanec mohl zaplacené úroky v daňovém přiznání uplatnit, musel na mzdovou účtárnu do 15. února donést potvrzení banky o částce úroků, zaplacených v uplynulém kalendářním roce z úvěru ze stavebního spoření.

Manželka, žijící se zaměstnancem ve společně hospodařící domácnosti je v současné době na rodičovské dovolené. Úhrn vyplaceného ročního rodičovského příspěvku nepřesáhl částku 68 000 Kč. Zaměstnanec uplatňuje daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Výpočet roční daňové povinnosti zobrazuje následující tabulka č. 9

K výpočtu daňové povinnosti postupujeme tak, že dosažené příjmy 295 092 Kč navýšíme o 34 % úhrnu pojistného, které hradí zaměstnavatel za zaměstnance. Tím získáme dílčí základ daně tzv. super hrubou mzdu, kterou snížíme o nezdanitelné části základu, tj. zaplacené úroky z hypotečního úvěru 18 155 Kč.

Snížený základ daně zaokrouhlíme na celé koruny dolů a vynásobíme aktuální sazbou daně 15 %, od získané částky 56 580 Kč odečteme roční slevu na poplatníka a na manželku 2 x 24 840 Kč.

Daň po slevách činní 6 900 Kč. Poplatník si může ještě uplatit daňové zvýhodnění na vyživované dítě v roční výši 13 404 Kč. Daňová povinnost po uplatnění daňového zvýhodnění je záporná, má podobu daňového bonusu ve výši 6 504 Kč.

Tabulka č. 9 – Roční zúčtování zaměstnance

Položka	Částky v Kč
Úhrn zúčtovaných příjmů	295 092
Úhrn povinného pojistného	100 331
Dílčí základ daně	395 423
Nezdanitelné částky dle § 15 ZDP	18 155
Základ daně snížený o nezdanitelné částky	377 268
Zaokrouhlení na 100 Kč dolů	377 200
Daň 15 % před slevami	56 580
Sleva na dani dle § 35ba ZDP	49 680
Daň po slevách	6 900
Daňové zvýhodnění dle § 35c ZDP	13 404
Daň po uplatnění daňového zvýhodnění	- 6 504
Úhrn skutečně sražených záloh na daň	21 156
Přeplatek	27 660

Zdroj: Vlastní zpracování

Během kalendářního roku bylo na zálohách na daň z příjmů skutečně odvedeno 21 156 Kč. Zaměstnanci tak vzniká přeplatek ve výši 27 660 Kč.

Roční zúčtování daně v tomto případě provádí zaměstnavatel. Zaměstnavatel vrátí přeplatek na dani zaměstnanci nejdéle ve výplatě za měsíc březen.

Shrnutí

Na zdanění příjmů zaměstnance má velký vliv, jestli zaměstnanec podepsal nebo nepodepsal prohlášení poplatníka k dani z příjmů. Díky tomu, že zaměstnanec podepsal prohlášení k dani, tak v případě výpočtu měsíční zálohy na daň dosáhl úspory, ve formě menší daňové zátěže, o částku 3 187 Kč. V ročním zúčtování si mohl uplatnit ještě slevu na manželku, čímž mu vznikla úspora 63 084 Kč a dosáhl tím nulové daňové povinnosti. Vznikl mu daňový bonus 6 504 Kč.

V rámci ročního zúčtování může zaměstnanec využít nezdanitelné části základu daně. Zaměstnanec uplatnit zaplacené úroky ze stavebního spoření a tím mu vznikla finanční úspora na dani ve výši 2 730 Kč.

Zaměstnanec má v současné době daňovou povinnost velmi dobře optimalizovanou, protože při ročním zúčtování daně neplatí žádnou daň. Kdyby využíval i jiné nezdanitelné části základu daně, mohl by přeplatek na dani být ještě vyšší.

Pokud by měl zaměstnanec zájem, mohl by si uzavřít soukromé životní pojištění. V rámci ročního zúčtování by měl nárok uplatnit nezdanitelnou částku základu daně ve výši 12 000 Kč. Základní podmínkou pro uplatnění je, že výplata pojistného plnění je v rámci smlouvy sjednaná až po 60 měsících od uzavření pojistné smlouvy a současně nejdříve v kalendářním roce, v jehož průběhu dosáhne poplatník 60 let věku. Další podmínky jsou uvedeny v § 15 odst. 5 písm. B) a odst. 6. (Štohl, 2014, str. 56)

Vzhledem k tomu, že poplatník daně je živitelem rodiny, má jedno dítě a manželku na rodičovské dovolené, je pro něj životní pojištění výhodné, a to nejenom z hlediska daňového, ale především pro pojištění rizik.

Zaměstnanec si platí penzijní pojištění, ale jen v minimální výši 300 Kč za měsíc. Kdyby ročně na penzijním připojištění odvedl minimálně 24 000 Kč, mohl by si od daně odečíst částku 12 000 Kč.

Pokud by se zaměstnanec rozhodl o zřízení životního a navýšení penzijního připojištění, potom by finanční úspora na dani, oproti stávající byla o 3 600 Kč nižší.

4.3 Příjmy fyzické osoby ze samostatné činnosti

Následující kapitola se věnuje aplikování různých způsobů zdanění příjmů u konkrétního podnikatele. Vedle výpočtu základu daně, daňové povinnosti, jsou zde vyčísleny odvody na sociálním a zdravotním pojištění. Součástí je také zhodnocení daňové a odvodové zátěže podnikatele a navržení nejvhodnější varianty zdanění příjmů.

U osob samostatně výdělečně činných můžeme základ daně stanovit 3 způsoby. Výše základu daně záleží na tom, zda podnikatel vede:

- Účetnictví
- Daňovou evidenci a uplatňuje výdej procentem z příjmů
- Daňovou evidenci a uplatňuje skutečně vynaložené výdaje

Uvedené výpočty vychází z toho, že modelový podnikatel pan Miroslav Alt vede daňovou evidenci, proto stanovení základu daně na základě informací z účetnictví, v praktické části není uvedeno.

4.3.1 Představení podnikatele

Podnikatel pan Miroslav Alt podniká na základě živnostenského oprávnění v oboru truhlářství, podlahářství. Oprávnění k podnikání má od 29. 5. 1992, registrované na OŽÚ ve Žďáru nad Sázavou. Podnikatel v roce 2014 nepobíral žádný další příjem. Do budoucna však očekává příjem v podobě pronájmu polí, které bude zdaňovat podle § 9 ZDP.

Pan Alt nemá zaměstnané zaměstnance na hlavní pracovní poměr, pouze příležitostně zaměstnává dvě osoby na dohodu o provedení práce. V předcházejících pěti zdaňovacích obdobích podnikateli nevznikla daňová ztráta. Od roku 2007 se stal plátcem DPH.

4.3.2 Výdaje procentem z příjmů

Podnikatel Miroslav Alt vede daňovou evidenci. Uplatňuje výdaje procentem z příjmů. Zákon o dani z příjmu umožňuje podnikatelům, podnikajícím v oboru řemeslné výroby uplatnit v roce 2014 80 % výdajů z jejich příjmů.

Zdanění podnikatele ovlivňují následující informace:

- podnikatel je ženatý, manželka je v současné době na rodičovské dovolené,
- má tři děti, z toho jedno dítě ve věku 2 let a dvě děti jsou starší 18 let a již pracují,
- podnikatel uplatňuje nezdanitelné části základu daně dle § 15 ZDP ve formě zaplaceného soukromého životního pojištění, ročně zaplatil 24 000 Kč,
- v obchodním majetku nemá majetek, který by k roku 2014 odepisoval,
- roční příjem podnikatele za rok 2014 činil 3 978 912 Kč,
- ve skutečně vynaložených výdejích na dosažení a udržení zdanitelných příjmů v částce 2 727 590 Kč jsou zahrnuty výdaje na materiál 1 787 922 Kč, mzdy 29 550 Kč a režijní náklady spojené s podnikatelskou činností 910 118 Kč.

Pro výpočet daňové povinnosti za 2014 si podnikatel nejprve musí vypočítat základ daně, který se stanoví z rozdílu mezi dosaženými příjmy a paušálními výdaji. V případě řemeslné živnosti paušální výdaje činí 80 % z dosažených příjmů, tedy: $80\% \text{ z } 3\,978\,912 \text{ Kč} = \text{výdaje } 3\,183\,130 \text{ Kč}$. Základ daně 795 782 Kč.

Podnikatel doložil doklad o zaplaceném soukromém životním pojištění, může si tak od vypočteného základu daně odečíst částku 12 000 Kč. Upravený základ daně se musí zaokrouhlit na celé stokoruny dolů a následně je z této částky vypočítána daň před slevami 117 555 Kč. Pokud poplatník daně využívá paušální výdaje, tak si od roku 2013 nemůže z důvodu ustanovení § 35ca ZDP uplatnit slevu na manželku a daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Z toho vyplývá, že si může uplatnit pouze základní slevu na poplatníka v roční výši 24 840 Kč, o tuto slevu se poplatníkovi sníží daňová povinnost a za rok 2014 zaplatí na dani částku 92 715 Kč. Kompletní výpočet daňové povinnosti v roce 2014 zobrazuje tabulka č. 10.

Tabulka č. 10 – Daňová povinnost za rok 2014 při uplatnění paušálních výdajů

Položka	Částka v Kč
Příjmy dle § 7 ZDP	3 978 912
Výdaje dle § 7 ZDP = 80%	- 3 183 130
Základ daně	795 782
Nezdanitelné částky dle § 15 ZDP	- 12 000
Upravený základ daně	783 782
Zaokrouhlený základ daně	783 700
Daň 15%	117 555
Sleva dle § 35ba ZDP	- 24 840
Daň po uplatnění slev	92 715
Sleva dle § 35c ZDP	0
Konečná daňová povinnost	92 715

Zdroj: Vlastní zpracování

Zaplacené životní pojištění přineslo podnikateli daňovou úsporu 1 800 Kč, což je 15 % z částky odpočtu 12 000 Kč.

Poplatník platí povinné důchodové pojištění a příspěvek na stání politiku zaměstnanosti ve výši 5 867 Kč a dobrovolně se rozhodl o platbu nemocenského pojištění, jehož záloha činí 149 Kč. Vzhledem k tomu, že poplatník v roce 2014 dosáhl vysokých příjmů, tak se mu na základě podaného přehledu o příjmech a výdajích za rok 2014 zálohy zvednou.

Každý podnikatel, který má příjmy ze samostatné činnosti, musí informovat prostřednictvím předepsaného formuláře příslušnou okresní správu sociálního zabezpečení o svých příjmech a výdajích. Podnikatel tento přehled musí podat nejpozději do jednoho měsíce od dne podání daňového přiznání. Pan Alt tak učinil v dubnu 2015. Zvýšené zálohy jsou uvedeny v tabulce č. 11.

Na důchodovém pojištění a příspěvku na stání politiku zaměstnanosti mělo být v roce 2014 zaplaceno 116 185 Kč. Na zálohách bylo skutečně odvedeno 70 404 Kč (5 867 x 12). Podnikateli vznikl doplatek v částce 45 781 Kč.

Poplatník hradí vedle sociálního pojištění také povinné zdravotní pojištění. Výše měsíční zálohy stanovené na základě vyměřovacího základu z předcházejícího kalendářního roku činí 1 857 Kč. Pojistné pro rok 2014 se vypočítá z vyměřovacího základu tj. 50% z rozdílu mezi příjmy z podnikání a výdaji vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů, tedy z částky 795 782 Kč = 397 891 Kč. Výše pojistného činí 13,5 % z vyměřovacího základu 397 891 Kč. Na zdravotním pojištění v roce 2014 mělo být zaplacen 53 716 Kč. Skutečný úhrn záloh činil 22 284 Kč (12 x 1 857 Kč). Podnikateli tedy vznikl doplatek ve výši 31 432 Kč a zároveň mu byla zvýšena měsíční záloha na daň na částku 4 477 Kč.

Tabulka č. 11 – Zálohy na sociálním a zdravotním pojištění

Položka	Záloha v roce 2014 (v Kč) / platnost do	Záloha v roce 2015 (v Kč) / platnost od
Důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	5 867 březen 2015	9 682 duben 2015
Nemocenské pojištění	149 březen 2015	763 duben 2015
Zdravotní pojištění	1 857 únor 2015	4 477 březen 2015
Měsíční záloha celkem	7 873	14 922
Roční záloha	94 476	179 064

Zdroj: Vlastní zpracování

Daňové povinnost a povinné odvodové zatížení v roce 2014 činily částku: 92 715 Kč + 116 185 Kč + 53 716 Kč = **262 616 Kč**.

Daňové (povinné odvodové) zatížení: $(92\,715\text{ Kč} + 116\,185\text{ Kč} + 53\,716\text{ Kč}) / 795\,782\text{ Kč} \times 100 = 33\%$

Výdaje procentem z příjmů v roce 2015

Do roku 2014 nebyl stanoven maximální limit pro uplatnění výdajů procentem z příjmů. Od roku 2015 došlo ke změně v ZDP. Pro všechny živnosti byl stanoven horní limit při uplatnění paušálních výdajů. Pro živnosti řemeslné limit činí 1 600 000 Kč.

Pokud by se podnikatel rozhodl i v roce 2015 uplatňovat výdaje procentem z příjmů a příjmy by zůstaly ve stejné výši, tak by daňová povinnost byla podstatně vyšší. Výpočet daňové povinnosti za rok 2015 je zobrazen v tabulce č. 12.

Výdaje jsou ve výši 1 600 000 Kč. V porovnání s paušálních výdajů v roce 2014, je patrné, že výdaje, o které si podnikatel může snížit svoje příjmy v roce 2015, jsou o 1 583 130 Kč nižší.

Od dosažených příjmů 3 978 912 Kč se odečtou výdaje 1 600 000 Kč a nezdanitelné částky základu daně. Ze zaokrouhleného základu daně 2 366 900 Kč činí daň 355 035 Kč. Vzhledem k tomu, že podnikatel dosáhl vyšších příjmů, musí odvést vedle daně z příjmů i solidární zvýšení daně dle §16a ZDP, tzn. 7 % z příjmů nad 1 245 216 Kč. Solidární daň činí $(3\,978\,912 - 1\,600\,000 - 1\,245\,216) \times 7\% = 79\,359$ Kč.

Celková daň je pak 434 394 Kč. Po odečtení základní slevy na poplatníka je konečná daňová povinnost 409 554 Kč.

Tabulka č. 12 – Daňová povinnost v roce 2015 při uplatnění paušálních výdajů

Položka	Částka v Kč
Příjmy dle § 7 ZDP	3 978 912
Výdaje dle § 7 ZDP	- 1 600 000
Dílčí základ daně	2 378 912
Nezdanitelné částky dle § 15 ZDP	- 12 000
Upravený základ daně	2 366 912
Zaokrouhlený základ daně	2 366 900
Daň 15%	355 035
Solidární daň	+ 79 359
Celková daň	434 394
Sleva dle § 35ba ZDP	- 24 840
Daň po uplatnění slev	409 554
Sleva dle § 35c ZDP	0
Konečná daňová povinnost	409 554

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedených výpočtů vyplývá, že daňová povinnost v roce 2015 by byla vyšší o 316 839 Kč než v roce 2014. Podnikatel by tedy měl zvážit, jestli by pro něho nebylo výhodnější uplatňovat výdaje ve skutečné výši.

Vyměřovací základ pro povinné pojištění je ve výši 1 189 456 Kč. Na zdravotním pojištění by podnikatel odvedl částku 160 577 Kč.

Na sociální pojištění by podnikatel odvedl $1\,189\,456 \times 29,2\% = 347\,321$ Kč

Daňové povinnost a povinné odvodové zatížení v roce 2015 by činily částku: 409 554 Kč + 160 577 Kč + 347 321 Kč = 917 452 Kč.

Daňové (povinné odvodové) zatížení: $(409\,554 \text{ Kč} + 160\,577 \text{ Kč} + 347\,321 \text{ Kč}) / 2\,378\,912 \text{ Kč} \times 100 = \mathbf{38,57\%}$

Přechod na skutečné výdaje

Rozhodne-li se podnikatel, že pro zdaňovací období roku 2015 změní uplatňování výdajů z paušálních na skutečně vynaložené, musel by podat dodatečné přiznání k dani z příjmů a dodržet § 23 odst. 8 ZDP. Poplatník má povinnost zvýšit základ daně předchozího roku o hodnotu:

- pohledávek, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem,
- hodnotu nespotřebovaných zásob,
- výši zaplacených záloh

Podnikatel k 31. 12. 2014 evidoval pouze pohledávky ve výši 73 958 Kč bez DPH, o tuto částku by musel zvýšit základ daně $795\,782 \text{ Kč} + 73\,958 \text{ Kč} = 869\,740 \text{ Kč}$. Daňová povinnost by v tomto případě činila 103 815 Kč. Výpočet zobrazen v tabulce č. 13.

Na zdravotním by bylo odvedeno 58 707 Kč a na sociální pojištění 126 982 Kč.

Tabulka č. 13 – Daňová povinnost - přechod z paušálních výdajů na skutečné výdaje

Položka	Částka v Kč
Příjmy dle § 7 ZDP	3 978 912
Výdaje dle § 7 ZDP = 80%	- 3 183 130
Dílčí základ daně	795 782
Pohledávky dle § 23 odst. 8 ZDP	+ 73 958
Základ daně	869 740
Nezdanitelné částky dle § 15 ZDP	- 12 000
Upravený základ daně	857 740
Zaokrouhlený základ daně	857 700
Daň 15%	128 655
Sleva dle § 35ba ZDP	- 24 840
Daň po uplatnění slev	103 815
Sleva dle § 35c ZDP	0
Konečná daňová povinnost	103 815

Zdroj: Vlastní zpracování

Shrnutí

V roce 2014 je pro podnikatele nejvýhodnější uplatňovat výdaje procentem z příjmů. Dosahuje nejnižší daňové povinnosti a odvodů na pojistném viz. tabulka č. 14. Daňové (povinné odvodové) zatížení poplatníka dosahuje 33 %.

Kdyby podnikatel v roce 2015 dosáhl stejného hospodářského výsledku jako v roce 2014, a rozhodl se nadále využívat paušální výdaje, tak by na dani a povinných odvodech odvedl o 654 836 Kč více. Na základě změny v legislativě by si mohl uplatnit výdaje paušálem jen ve výši 1 600 000 Kč, tj. maximální horní limit pro řemeslné živnosti. Základ daně podnikatele by v roce 2015 byl vyšší než 1 245 216 Kč, což znamená, že by musel odvést vedle daně dle § 16 ještě solidární zvýšení daně, které daňovou povinnost navyšuje.

Skuteční výdaje podnikatele v roce 2014 byly 2 727 590 Kč. Paušální výdej by v roce 2015 byly pouze 1 600 000 Kč, což je o 1 127 590 Kč méně, než kdyby podnikatel využil skutečných výdajů.

Podnikatel by měl zvážit, zda by pro něj nebylo výhodnější přejít z paušálních výdajů na skutečné.

Tabulka č. 14 – Roční povinné odvody při uplatňování výdajů procentem z příjmů

Položka	Skutečné odvody pojistného v roce 2014 (v Kč)	Skutečné odvody pojistného v roce 2015 (v Kč)	Skutečné odvody pojistného v roce 2014 – přechod z paušálu na skutečné výdaje (v Kč)
Důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	116 185	347 321	126 982
Zdravotní pojištění	53 716	160 577	58 707
Daň z příjmů	92 715	409 554	103 815
Povinné odvody celkem	262 616	917 452	289 504

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.3 Uplatnění výdajů ve skutečné výši

Kdyby podnikatel uplatňoval výdaje ve skutečné výši, musel by veškeré výdaje evidovat podle ZDP. Jedná se především o určení, zda se jedná o daňový nebo nedaňový výdaj.

Základ daně podnikatele se stanoví z rozdílu mezi dosaženými příjmy a skutečnými vynaloženými výdaji. Skutečné výdaje na dosažení, udržení a zajištění příjmů podnikatele v roce 2014 činily 2 727 590 Kč. Od získaného základu daně se odečtou nezdanitelné části základu daně. Upravený základ daně se zaokrouhlí na celé stokoruny dolů. Sazbou daně 15 % se vypočítá daňová povinnost před uplatněním slev 185 895 Kč. Vzhledem k vysokým příjmům se podnikateli zvýší daň dle § 16a o solidární zvýšení. Solidární zvýšení daně činí $(3\,978\,912 - 2\,727\,590 - 1\,245\,216) \times 7\% = 427\text{ Kč}$. Celková daň pak činí 186 322 Kč.

Poplatník si může uplatnit základní slevu na poplatníka a zároveň daňové zvýhodnění na vyživované dítě ve výši 13 404 Kč. Tyto slevy si v případě paušálních výdajů uplatnit nemohl. Konečná daňová povinnost činí 148 078 Kč.

Tabulka č. 15 – Daňová povinnost, poplatník uplatňuje skutečně vynaložené náklady

Položka	Částka v Kč
Příjmy dle § 7 ZDP	3 978 912
Výdaje dle § 7 ZDP	- 2 727 590
Dílčí základ daně	1 251 322
Nezdanitelné částky dle § 15 ZDP	- 12 000
Upravený základ daně	1 239 322
Zaokrouhlený základ daně	1 239 300
Daň 15%	185 895
Solidární daň	+ 427
Celková daň	186 322
Sleva dle § 35ba ZDP	- 24 840
Daň po uplatnění slev	161 482
Sleva dle § 35c ZDP	- 13 404
Konečná daňová povinnost	148 078

Zdroj: Vlastní zpracování

Zdravotní a sociální pojištění se počítá z vyměřovacího základu 50 % 1 251 322 Kč. Zdravotní pojištění činí 84 465 Kč a sociální pojištění 182 694 Kč.

Daňová povinnost a povinné odvodové zatížení v roce 2014 činily částku: 148 078 + 84 465 + 182 694 = **415 237 Kč**.

Daňové (povinné odvodové) zatížení: $(148\,078 + 84\,465 + 182\,694) / 1\,251\,322 \times 100 =$
33,18 %

Pokud by se podnikatel rozhodl v roce 2015 uplatňovat skutečné výdaje namísto výdajů procentem z příjmů, došlo by k daňové úspoře ve výši 261 476 Kč a na zdravotním a sociálním pojištění by ušetřil 240 739 Kč.

Podnikatel si zároveň může uplatnit, při splnění podmínek daných zákonem, více slev na dani, čímž dochází k ještě větší daňové optimalizaci.

Výdaje na dopravu

Vede-li poplatník daňovou evidenci a používá silniční motorové vozidlo k podnikatelským účelům, může si vybrat z několika způsobů uplatňování cestovních náhrad. Výše náhrad závisí na tom, zda vozidlo je nebo není zahrnuto do obchodního majetku.

Podnikatel pan Alt vlastní a používá silniční motorové vozidlo k podnikatelským i soukromým účelům. Vzhledem k tomu, že podnikatel využívá výdaje stanovené procentem z příjmu, nemusí evidovat počet najetých km, náklady na opravy atd. Výdaje na dopravu jsou zahrnuty v režijních nákladech. Skutečné náklady na naftu v roce 2014 činily 79 057 Kč, pojištění 9 000 Kč a ostatní výdaje spojené s provozem auta 12 789 Kč.

Podnikatel vlastní osobní automobil Mercedes-Benz VITO 115 CDI, který nemá zapsaný v obchodním majetku. Za rok najede cca 50 000 km, z toho 20 000 km pro soukromé účely a 30 000 km v souvislosti s podnikáním. Objem motoru 2 148 ccm, palivo nafta. Spotřeba paliva dle technického průkazu 11,2 / 7,1 / 8,6 l/100 km. Auto nakoupil v zahraničí v roce 2011 za cenu 350 000 Kč. Pojištění činí 9 000 Kč.

Podnikatel se může rozhodnout, jestli bude vykazovat výdaje ve výši základní náhrady tj. 3,70 Kč za každý km a náhradu výdajů za spotřebované pohonné hmoty. Při této variantě uplatňování cestovních náhrad si podnikatel nemůže uplatnit skutečné výdaje na opravy, náhradní díly, zaplacené povinné ručení. Tyto výdaje jsou v podstatě zahrnuty v základní náhradě. Druhou variantou je paušální výdaj na dopravu ve zkrácené výši tj. 4 000 Kč za měsíc. Silniční daň musí poplatník hradit v obou případech.

Základní náhrada a náhrada za spotřebované pohonné hmoty

V případě základní náhrady by cestovní náhrady pan Alta činily 3,70 Kč x 30 000 km = 111 000 Kč

U náhrady výdajů za spotřebované pohonné hmoty se nejprve musí stanovit průměrná spotřeba, která se vypočítá z údajů o spotřebě pohonných hmot uvedených v technickém průkazu vozidla $(11,2 + 7,1 + 8,6) / 3 = 8,97 \text{ l / km}$

Cena pohonných hmot se určuje na základě skutečně vynaložených výdajů na PHM doložené dokladem o nákupu, nebo pokud poplatník nedoloží doklady lze použít průměrných cen PHM uvedených ve vyhlášce ministerstva práce a sociálních věcí č. 435/2013.

Průměrná cena motorové nafty za 1 litr činí 36 Kč. Výdaj za 1 litr PHM $(8,97 \times 36)/100 = 3,23$ Kč. Náhrada za spotřebované PHM činí $30\,000 \text{ km} \times 3,23 \text{ Kč} = 96\,900 \text{ Kč}$

Součtem základní náhrady a náhrady za spotřebované PHM získáme celkovou náhradu ve výši $111\,000 \text{ Kč} + 96\,900 \text{ Kč} = 207\,900 \text{ Kč}$. Silniční daň se vypočítá podle § 6, zákona č. 16/1993 Sb. o silniční dani. Silniční daň pro podnikatelské auto činí 3 600 Kč.

Skutečně vynaložené výdaje na dopravu v roce 2014 byly 100 846 Kč. Tyto náklady podnikatel ve svém zdanění nevykázal, protože uplatňoval výdaje stanovené procentem z příjmů. Kdyby podnikatel vedl daňovou evidenci a uplatňoval skutečně vynaložené náklady a využil výše vypočtené cestovní náhrady, tak by daňově výdeje na dopravu byly o 110 654 Kč vyšší.

S využitím náhrad by na dani byla odvedena částka **131 046 Kč**. Úspora na dani, oproti skutečně vynaloženým výdajům na dopravu v roce 2014, činí 17 032 Kč. Úspora by vznikla i v případě zdravotního a sociálního pojištění o částku 23 625 Kč.

Paušál na dopravu

Využití paušálu na dopravu v krácené výši, tj. 4 000 Kč za měsíc není pro podnikatele v tomto případě výhodné. Ročně by si dosažené příjmy snížil výdaji na dopravu o částku $(12 \times 4\,000) + 3\,600 = 51\,600 \text{ Kč}$. Což je o 159 900 Kč méně, než kdyby využil náhrady.

Paušál by byl výhodnější, kdyby osobní automobil byl zařazen v obchodním majetku. Poplatník by si k paušálnímu výdaji na dopravu mohl uplatnit ještě odpisy, pojištění, skutečně vynaložené náklady na opravy vozidla a silniční daň.

Níže uvedený výpočet vychází z toho, že osobní automobil byl zařazen do obchodního majetku již v době pořízení, tj. v roce 2011. Kdyby podnikatel zařadil automobil do majetku firmy v roce 2014 např. na základě znaleckého posudku, tak by se automobil začal odepisovat až tímto rokem.

Odpisy osobního auta v roce 2014 při zrychleném způsobu odepisování činí 56 000 Kč, viz tabulka č. 16.

Tabulka č. 16 – Odpisy osobního automobilu

Rok	Koeficient	Odpis	Zůstatková cena
2011	5	70 000	280 000
2012	5	112 000	168 000
2013	4	84 000	84 000
2014	3	56 000	28 000
2015	2	28 000	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Výdaje na dopravu:

Odpis auta (80 % z 56 000)	44 800 Kč
Pojištění auta (80 % z 9 000)	7 200 Kč
Paušální výdaj 12 měsíců x 4000 Kč	48 000 Kč
Silniční daň	3 600 Kč

CELKEM 106 800 Kč

Skutečné výdaje, o které si podnikatel může snížit svoje příjmy činní celkem: $2\,727\,590 - 100\,846 + 106\,800 = 2\,733\,544$ Kč. Daňová povinnost při zařazení osobního auta do obchodního majetku by dosahovala výše **159 081 Kč**. Vyšší daňová povinnost je způsobena solidárním zvýšením daně.

V porovnání se skutečně vynaloženými výdaji na dopravu, jsou výdaje s využitím paušálu vyšší o $100\,846 - 106\,800 = 5\,954$ Kč. V případě výdajů na dopravu s využitím paušálu ve zkrácené výši a zahrnutí automobilu do obchodního majetku by výdaje byly nižší o $211\,500 - 106\,800 = 104\,700$ Kč, než v případě použití náhrad. Z daňového a odvodového hlediska je pro podnikatele nejvýhodnější uplatnit základní náhradu a náhradu výdajů za spotřebované PHM.

4.3.4 Spolupracující osoby

Každý daňový subjekt, chce na daních zaplatit nejmenší částku. Minimalizovat daňovou povinnost může podnikatel několika způsoby např. rozdělení příjmů na spolupracující osoby. Zákon o dani z příjmů umožňuje rozdělit příjmy a výdaje dosažené provozováním samostatné činnosti za spolupráce druhého z manželů nebo ostatních osob žijících s poplatníkem ve společné domácnosti.

Jestliže se podnikatel rozhodne využít institut spolupracujících osob a zaměstnat manželku, která je v současné době na rodičovské dovolené, musí spolupracující osoba tuto skutečnost ohlásit na finančním úřadu, české správě sociálního zabezpečení a příslušné zdravotní pojišťovně.

Podíl, připadající na druhého z manželů nesmí překročit 50 %. Při spolupráci za celé zdaňovací období nesmí částka, o kterou příjmy přesahují výdaje překročit částku 540 000 Kč. Podnikatel se musí řídit § 13 ZDP.

Kdyby se podnikatel rozhodl zaměstnat manželku jako spolupracující osobu, a převést na ni část svých příjmů, tak by daňová povinnost v roce 2014 činila u podnikatele 33 030 Kč a u manželky 21 426 Kč. Výpočty jsou uvedeny v tabulce č. 17 a 18.

Pro jednodušší výpočet předpokládáme, že manželka se podílí na podnikatelské činnosti v průběhu celého kalendářního roku, tudíž na ni může být souladu s ustanovením § 13 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů převedeno maximálně 50 % příjmů a výdajů z podnikání svého manžela.

Celkové příjmy	3 978 912 Kč
50 % z těchto příjmů	1 989 456 Kč
Celkové výdaj podnikatele 80%	3 183 130 Kč
50 % z těchto výdajů (dle § 13)	1 591 565 Kč

Rozdíl mezi převedenými příjmy a výdaji činí 397 891 Kč. Vzhledem k tomu, že tento rozdíl nepřesahuje částku 540 000 Kč, může být na manželku podnikatele převeden 50 % podíl příjmů a výdajů. Každý z manželů podá své vlastní daňové přiznání.

Podnikatel si základ daně sníží o nezdanitelné části základu daně. Daň podle § 16 ZDP činí 57 870 Kč. Z této daně si podnikatel může uplatnit slevu na dani a to pouze na poplatníka, protože uplatňuje paušální výdaje. Daňová povinnost pana Alta by byla 33 030 Kč.

Tabulka č. 17 – Daňová povinnost podnikatel s využitím institutu spolupracující osoby

Položka	Částka v Kč
Příjmy dle § 7 ZDP	1 989 456
Výdaje dle § 7 ZDP	- 1 591 565
Dílčí základ daně	397 891
Nezdanitelné částky dle § 15 ZDP	- 12 000
Upravený základ daně	385 891
Zaokrouhlený základ daně	385 800
Daň 15%	57 870
Sleva dle § 35ba ZDP	- 24 840
Daň po uplatnění slev	33 030
Sleva dle § 35c ZDP	0
Konečná daňová povinnost	33 030

Zdroj: Vlastní zpracování

Vyměřovací základ pro pojistné na zdravotním pojištění činí: $50 \% z 397\,891 = 198\,946$. Na pojistném by pan Alt odvedl $198\,946 \times 13,5 \% = 26\,858$ Kč

Z hlediska pojistného na sociálním pojištění, je vyměřovací základ stanoven stejným způsobem, jako v případě pojistného na zdravotním pojištění tedy: $50 \% z 397\,891$ Kč. Pojistné na sociálním pojištění činí 58 093 Kč.

Celkové povinné odvody podnikatele činí $33\,030 + 26\,858 + 58\,093 = 117\,981$ Kč

Daňové (povinné odvodové) zatížení $(33\,030 + 26\,858 + 58\,093) / 397\,891 = 29,65 \%$

V případě zdanění manželky podnikatel postupuje při stanovení daňové povinnosti obdobně. Základ daně činí 379 891 Kč. Paní Altová neuplatňuje žádné nezdanitelné části základu daně. Daň před slevami činí 59 670 Kč, manželka si může uplatnit slevu na dani na po-

platníka a na rozdíl od manžela si může ještě uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované dítě, tím dochází k poměrně velké daňové úspoře. Výsledná daňová povinnost je ve výši 21 426 Kč.

Tabulka č. 18 – Daňová povinnost manželky podnikatele s využitím institutu spolupracující osoby

Položka	Částka v Kč
Příjmy dle § 7 ZDP	1 989 456
Výdaje dle § 7 ZDP	- 1 591 565
Dílčí základ daně	397 891
Zaokrouhlený základ daně	397 800
Daň 15%	59 670
Sleva dle § 35ba ZDP	- 24 840
Daň po uplatnění slev	34 830
Sleva dle § 35c ZDP	- 13 404
Konečná daňová povinnost	21 426

Zdroj: Vlastní zpracování

Za paní Altovou je plátcem zdravotního pojištění stát, neboť je na rodičovské dovolené a pobírá rodičovský příspěvek. Nemusí tedy platit měsíční zálohy na zdravotní pojištění. Dopltek na pojistném závisí na skutečně dosaženém příjmu.

Pojistné na ZP = $(50 \% \text{ z } 397\,891) * 13,5 \% = 26\,858 \text{ Kč}$

Z pohledu pojistného na sociální pojištění, je paní Altová brána jako osoba vykonávající vedlejší činnost, jelikož její dílčí základ daně je vyšší než 62 261 Kč, musí platit zálohy na sociálním pojištění. Pojistné na SP = $(50 \% \text{ z } 379\,891) * 29,2 \% = 58\,093 \text{ Kč}$

Celkové odvody paní Altové = $21\,426 + 26\,858 + 58\,093 = 106\,377 \text{ Kč}$

Daňové (povinné odvodové) zatížení $(21\,426 + 26\,858 + 58\,093) / 397\,891 = \mathbf{26,74 \%}$

Povinné odvody v případě, kdy poplatník příjmy a výdaje nerozděluje na spolupracující osobu a využívá stanovení výdajů procentem z příjmů, činily 262 616 Kč. Pokud by podnikatel využil institut spolupracující osoby, celkové povinné odvody obou manželů by do-

sahovaly částky $99\ 833 + 111\ 437 = 224\ 358$ Kč. Z toho vyplývá, že pro poplatníka je výhodnější rozdělit svoje příjmy a výdaje na spolupracující manželku. Dosáhne tím daňové úspory ve výši 38 259 Kč.

Spolupracující osoby při uplatnění skutečných výdajů

Celkové příjmy	3 978 912 Kč
50 % z těchto příjmů	1 989 456 Kč
Celkové skutečné výdaje	2 727 590 Kč
50 % ze skutečných výdajů	1 363 795 Kč

Rozdíl mezi převedenými příjmy a výdaji činí 625 661 Kč. Protože takto vypočítaný převedený základ daně převyšuje možnou výši převedeného rozdílu příjmů a výdajů stanovenou zákonem o daních z příjmů, smí být na manželku převeden základ daně pouze ve výši 540 000 Kč, což činí $(540\ 000 * 50) / 625\ 661 = 43,15$ %.

Součet podílů musí být vždy 100 %, proto podnikatel uplatní 56,85 % z jeho příjmů a výdajů.

Celkové příjmy	3 978 912 Kč
56,85 % z těchto příjmů	2 262 011 Kč
Celkové skutečné výdaje	2 727 590 Kč
56,85 % skutečných výdajů	1 550 635 Kč

Rozdíl mezi převedenými příjmy činí 711 376 Kč. Daňovou povinnost podnikatel znázorňuje tabulka č. 19.

Tabulka č. 19 – Daňová povinnost podnikatel s využitím institutu spolupracující osoby

Položka	Částka v Kč
Příjmy dle § 7 ZDP	2 262 011
Výdaje dle § 7 ZDP	- 1 550 635
Dílčí základ daně	711 376
Nezdanitelné částky dle § 15 ZDP	- 12 000
Upravený základ daně	699 376
Zaokrouhlený základ daně	699 300
Daň 15%	104 895
Solidární daň	0
Daň celkem	104 895
Sleva dle § 35ba ZDP	- 24 840
Daň po uplatnění slev	80 055
Sleva dle § 35c ZDP	- 13 404
Konečná daňová povinnost	66 651

Zdroj: Vlastní zpracování

Na zdravotním pojištění by bylo odvedeno 48 018 Kč a na sociálním pojištění 103 861 Kč

Povinné odvody celkem 66 651+ 48 018 + 103 861 = 218 530 Kč

Zdanění manželky zobrazuje tabulka č. 20.

Celkové příjmy 3 978 912 Kč

43,15 % z těchto příjmů 1 716 901 Kč

Celkové výdaje 2 727 590 Kč

43,15 % z těchto výdajů (dle § 13) 1 176 955 Kč

Tabulka č. 20 – Daňová povinnost manželky podnikatele s využitím institutu spolupracující osoby

Položka	Částka v Kč
Příjmy dle § 7 ZDP	1 716 901
Výdaje dle § 7 ZDP	- 1 176 955
Dílčí základ daně	539 946
Zaokrouhlený základ daně	539 900
Daň 15%	80 985
Sleva dle § 35ba ZDP	- 24 840
Daň po uplatnění slev	56 145
Sleva dle § 35c ZDP	0
Konečná daňová povinnost	56 145

Zdroj: Vlastní zpracování

Zdravotní pojištění ve výši 36 447 Kč a sociální pojištění 78 833Kč

Povinné odvody 56 145 + 36 447 + 78 833 =171 425 Kč

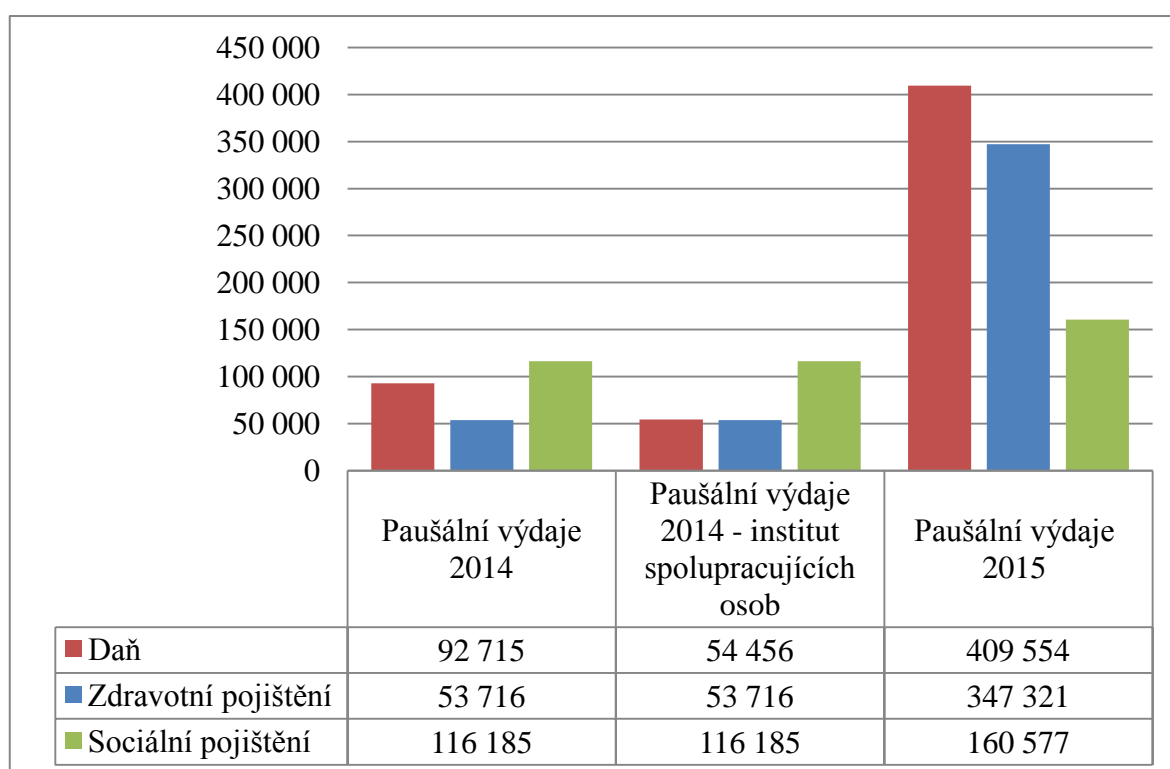
Celkové odvody obou manželů činí 171 425 + 218 530 = 389 955 Kč

Jestliže by podnikatel uplatňoval výdaje ve skutečné výši, odvedl by na dani a povinných odvodech 415 237 Kč. Kdyby využil institut spolupracující osoby, odvedl by 389 955 Kč. Finanční úspora na povinných odvodech s využitím institutu spolupracující osoby a uplatňování výdajů ve skutečné výši by dosáhla částky **25 282 Kč**.

4.3.5 Shrnutí

Porovnáme-li jednotlivé způsoby zdanění příjmů podnikatele z hlediska uplatňování paušálních výdajů, tak pro podnikatele v roce 2014 bylo nejvýhodnější rozdělit část svých příjmů a výdajů na spolupracující osobu. Dosáhl by tím daňové úspory ve výši 38 259 Kč. Nejméně výhodné by pro podnikatele bylo, kdyby v roce 2015 pokračoval v uplatňování paušálních výdajů, viz Graf č. 1. Vlivem změny v legislativě by daňová povinnost byla v roce 2015 vyšší o 316 839 Kč než v roce 2014.

Graf č. 1 – Daňové a odvodové zatížení podnikatele – paušální výdaje

Zdroj: Vlastní zpracování

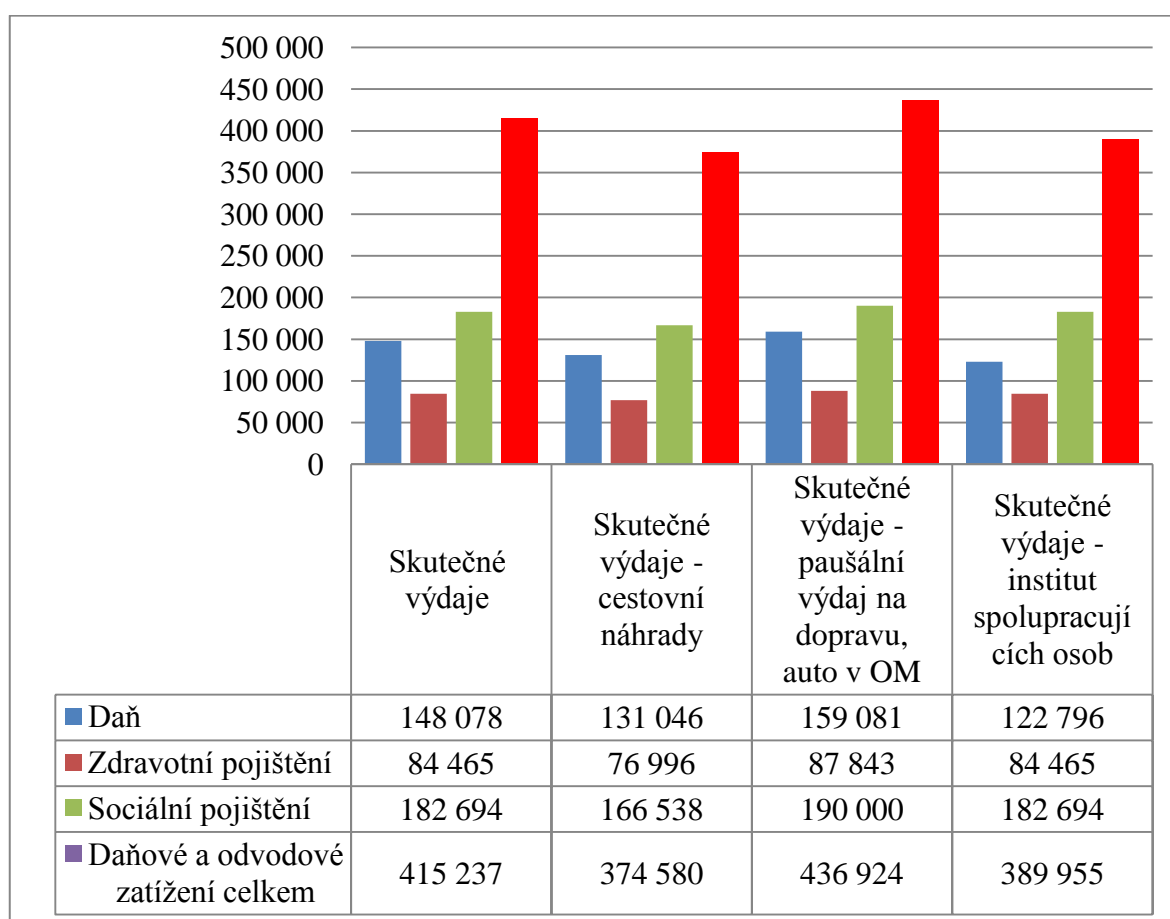
Srovnáme-li daňové a odvodové zatížení z hlediska využití výdajů ve skutečné výši viz Graf č. 2, tak nejvyšší daňové a odvodové povinnosti dosahuje podnikatel v případě první varianty, kdy vycházíme ze skutečně dosažených příjmů a výdajů v roce 2014.

Podnikatel v daňové evidenci může využít vyplacení cestovní náhrad v podobě základní náhrady a náhrady výdajů za spotřebované hmoty. S využitím těchto náhrad má podnikatel možnost snížit si svoje příjmy o výdaje na dopravu ve výši 211 500 Kč, což je o 110 654 Kč více, než bylo skutečně vynaloženo na dopravu v roce 2014. Podnikatel pan Alt by s využitím náhrad dosáhl úspory na dani a povinných odvodech o 40 657 Kč méně.

Pan Alt může využít vedle náhrad ještě paušální výdaj na dopravu. Jelikož podnikatel nemá osobní automobil zahrnut v obchodním majetku, tak paušální výdaje na dopravu v krácené výši pro něj nejsou výhodné, protože by si ročně svoje dosažené příjmy snížil výdaji na dopravu o částku 51 600 Kč. Což je o 159 900 Kč méně, než kdyby využil náhrady. Kdyby měl auto zahrnuto v osobním majetku a využil paušál na dopravu, tak by si svoje příjmy mohl snížit o 106 800 Kč. V porovnání s náhradami je to stále o 104 700 Kč méně. Navíc daňová povinnost je vlivem solidárního zvýšení daně vyšší o 28 035 Kč.

Nejnižší daňové povinnosti dosahuje podnikatel v případě rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu. Kdyby podnikatel uplatňoval pouze výdaje ve skutečné výši, odvedl by na dani a povinných odvodech 415 237 Kč. S využitím institutu spolupracující osoby, by dosáhl finanční úspory na dani ve výši 25 282 Kč.

Graf č. 2 – Daňové a odvodové zatížení podnikatele – výdaje ve skutečné výši.

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.6 Doporučení

Z výše uvedených způsobů zdanění je patrné, že nejvyšší daňové povinnosti a odvodového zatížení dosahuje podnikatel za situace, pokud by se i pro rok 2015 rozhodl snižovat své příjmy výdaji stanovené procentem z příjmů. V roce 2015 bude pro podnikatele nejvýhodnější přejít na daňovou evidenci a vést výdaje ve skutečné výši. Výhodné pro něj bude uplatňovat cestovní náhrady ve formě základní náhrady a náhrady výdajů za spotřebované PHM a rozdělit svoje příjmy a výdaje na spolupracující osobu. Dosáhne tím celkové úspory na dani a povinných odvodech 567 727 Kč.

Navrhované řešení zdanění pro podnikatele pan Alta v roce 2015 zobrazují tabulky č. 21 a 22. Celkové skutečné výdaje zahrnují cestovní náhrady ve výši 211 500 Kč

Celkové příjmy	3 978 912 Kč
50 % z těchto příjmů	1 989 456 Kč
Celkové skutečné výdaje	2 838 244 Kč
50 % ze skutečných výdajů	1 419 122 Kč

Rozdíl mezi převedenými příjmy a výdaji činí 570 334 Kč. Na manželku smí být převeden podíl 47,34 % a podnikatele 52,66 %.

Celkové příjmy	3 978 912 Kč
52,66 % z těchto příjmů	2 095 295 Kč
Celkové skutečné výdaje	2 838 244 Kč
52,66 % skutečných výdajů	1 494 619 Kč

Tabulka č. 21 – Daňová povinnost podnikatele – navrhované zdanění v roce 2015

Položka	Částka v Kč
Příjmy dle § 7 ZDP	2 095 295
Výdaje dle § 7 ZDP	- 1 494 619
Dílčí základ daně	600 676
Nezdanitelné částky dle § 15 ZDP	- 12 000
Upravený základ daně	588 676
Zaokrouhlený základ daně	588 600
Daň 15%	88 290
Solidární daň	0
Daň celkem	88 290
Sleva dle § 35ba ZDP	- 24 840
Daň po uplatnění slev	63 450
Sleva dle § 35c ZDP	- 13 404
Konečná daňová povinnost	50 046

Zdroj: Vlastní zpracování

Na zdravotním pojištění by bylo odvedeno 40 546 Kč a na sociální pojištění 87 699 Kč

Povinné odvody podnikatele celkem 50 046 + 40 546 + 87 699 = 178 291 Kč

Zdanění manželky zobrazuje tabulka č. 22.

Celkové příjmy 3 978 912 Kč

47,34 % z těchto příjmů 1 883 617 Kč

Celkové skutečné výdaje 2 838 244 Kč

47,34 % skutečných výdajů 1 343 625 Kč

Tabulka č. 22 – Daňová povinnost manželky – navrhované zdanění v roce 2015

Položka	Částka v Kč
Příjmy dle § 7 ZDP	1 883 617
Výdaje dle § 7 ZDP	- 1 343 625
Dílčí základ daně	539 992
Zaokrouhlený základ daně	539 900
Daň 15%	80 985
Sleva dle § 35ba ZDP	- 24 840
Daň po uplatnění slev	56 145
Sleva dle § 35c ZDP	0
Konečná daňová povinnost	56 145

Zdroj: Vlastní zpracování

Na zdravotním pojištění by bylo odvedeno 36 450 Kč a na sociální pojištění 78 839 Kč

Povinné odvody manželky podnikatele celkem $56\,145 + 36\,450 + 78\,839 = 171\,434$ Kč

Daňové a povinné odvody obou manželů celkem: $171\,434 + 178\,291 = 349\,725$ Kč

Daňové a odvodové zatížení při uplatňování paušálních výdajů by v roce 2015 dosáhly částky 917 452 Kč. Kdyby podnikatel využil výdaje ve skutečné výši, uplatnil cestovní náhrady za dopravu a zároveň by rozdělil část svých příjmů a výdajů na spolupracující osobu, vznikla by mu tím úspora na dani, zdravotním a sociálním pojištění v roce 2015 celkem 567 727 Kč.

4.4 Porovnání zdanění podnikatele a zaměstnance

Porovnáme-li zdanění podnikatele pan Miroslava Alta se zdaněním zaměstnance, tak zjistíme, že u obou velký podíl na snížení daňové povinnosti hrají slevy na dani a nezdanitelné části základu daně.

Sleva na dani nesnižuje daňový základ, ale snižuje již vypočítanou daňovou povinnost. Zaměstnanec musí mít podepsané prohlášení poplatníka daně z příjmů u svého zaměstnavatele, aby mohl uplatňovat slevy dle § 35 ZDP. Podnikatel musí zvážit způsob evidence podnikatelské činnosti. Uplatňování výdajů ve skutečné výši umožní podnikateli uplatnit si vedle základní slevy na poplatníka, také slevu na manželku, nebo daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Tyto slevy si nemůže uplatnit, využívá-li paušální výdaje.

Nezdanitelné části základu daně jsou další možností, jak daňovou povinnost obou poplatníků optimalizovat. Při splnění podmínek uvedených v § 15 ZDP si mohou roční základ daně snížit o zaplacené úroky ze stavebního nebo hypotečního úvěru, zaplacené penzijní připojištění, životní pojištění, poskytnuté dary na veřejně prospěšné účely, taktéž se i za dar se považuje bezplatné darování krve či orgánů atd.

Podnikatel si základ daně může snížit ještě o odpočitatelné položky dle § 34 ZDP, jako například daňovou ztrátu, výdaje na podporu výzkumu a vývoje apod. Daňová povinnost podnikatele se odvíjí od dosažených příjmů a vynaložených výdajů. Daňové výdaje snižují příjmy, tím dosahuje podnikatel nižšího základu daně. Pro dosažení, co nejnižší daňové povinnosti je vhodné zaměřit se na správnou volbu daňových odpisů, využití rezerv a vytváření opravných položek.

5 ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo porovnat daňové zatížení a odvody na zdravotní a sociální pojištění u fyzické osoby s příjmy ze závislé činnosti a fyzické osoby vykonávající samostatně výdělečnou činnost. Následně navrhnout variantu výpočtu s nejnižší daňovou a odvodovou povinností jak u zaměstnance, tak u podnikatele.

Úvod teoretické části je věnován základním pojmům. Další kapitola je zaměřena na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Vymezeny jsou zde informace o předmětu daně, stanovení základu daně, výpočtu měsíční zálohy na daň, provedení ročního zúčtování a odvodech na zdravotní a sociální pojištění zaměstnance. Poslední kapitola se zaměřuje na daň příjmů ze samostatné výdělečné činnosti, především na evidenci podnikatelé činnosti, uplatňování výdajů, zjištění základu daně a výpočtům povinných odvodů podnikatele.

Praktická část je rozdělena do dvou hlavních kapitol, kde jedna se zabývá zdaněním příjmů fyzických osob s příjmy ze závislé činnosti a druhá zdaněním fyzických osob s příjmy ze samostatné výdělečné činnosti. Součástí této části jsou výpočty základu daně, daňové povinnosti a vyčíslení zdravotního a sociálního pojištění u konkrétního zaměstnance a podnikatele.

Modelový poplatník s příjmy ze závislé činnosti měl na základě provedených výpočtů velmi dobře optimalizovanou daňovou povinností. Při ročním zúčtování daně mu nevznikla povinnost platit daň, naopak mu vyšel daňový bonus. Zaměstnanci bylo navrženo využití některých dalších nezdanitelných částí základu daně. Například navýšení plateb penzijního pojištění nebo zřízení soukromého životního pojištění. Kdyby tyto nezdanitelné části základu daně využil, a splnil zákonné podmínky k jejich uplatnění, mohl by si od základu daně ročně odečíst 2 x 12 000 Kč ročně, čím by dosáhl úspory na dani, oproti stávající o 3 600 Kč více.

Způsob stanovení základu daně a jeho samotná výše má u podnikatele vliv na samotnou výši daně, ale také na odvody na pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění.

Na základě provedených výpočtů, bylo pro podnikatele pana Miroslava Alta nejvýhodnější, z hlediska daňového a odvodového, v roce 2014 vést daňovou evidenci a uplatňovat výdaje procentem z příjmů a zároveň část svých příjmů rozdělit na spolupracující osobu.

Vlivem změny v legislativě, týkající se stanovení maximálního limitu u všech paušálních výdajů, nebude již pro podnikatele v roce 2015 výhodné využívat paušální výdaje, ale výdaje ve skutečné výši. Kdyby v roce 2015 dosáhl stejných příjmů, pak by úspora na dani a povinných odvodech, v porovnání s využitím paušálu v témž roce, činila 502 215 Kč.

Největší daňové úspory podnikatel dosáhne v případě navrhovaného řešení. V roce 2015 bude pro podnikatele nejvýhodnější podat dodatečné daňové přiznání za rok 2014 a přejít na daňovou evidenci a vést výdaje ve skutečné výši. Výhodné pro něj bude uplatňovat cestovní náhrady ve formě základní náhrady a náhrady výdajů za spotřebované PHM a rozdělit svoje příjmy a výdaje na spolupracující osobu. Celková úspora na dani, zdravotním a sociálním pojištění by byla nižší o 567 727 Kč, než kdyby nadále vedl daňovou evidenci a uplatňoval paušální výdaje.

Porovnáme-li zdanění obou poplatníků, můžeme říci, že z velké části daňovou povinnost ovlivňují slevy na dani a nezdanitelné části základu daně. Právě tyto dvě skutečnosti, při splnění zákonných podmínek, umožňují optimalizovat daňovou povinnost všem poplatníkům daně z příjmů.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

KNIŽNÍ ZDROJE

AMBROŽ, Jan, 2005. *Daň z příjmů - Komentovaný zákon v platném znění 2005*. Praha: Koršach. 397 s. ISBN 80-86296-08-3.

DUŠEK, Jiří a SEDLÁČEK, Jaroslav, 2014. *Daňová evidence podnikatelů 2014*. Praha: GRADA Publishing. 136 s. ISBN 978-80-247-5117-7.

JAROŠ, Tomáš, 2011. *Zdanění příjmů v roce 2011*. Praha: GRADA Publishing. 240 s. ISBN 978-80-247-3822-2.

MACHÁČEK, Ivan, 2008. *Fyzické osoby a daň z příjmů*. Praha: ASPI. 208 s. ISBN 978-80-7357-360-7.

MARKOVÁ, Hana, 2014. *Daňové zákony 2014*. Praha: GRADA Publishing,. 272 s. ISBN 978-80-247-5171-9.

PELECH, Petr, 2014. *Daň z příjmů s komentářem 2014*. Praha: ANAG,. 1120 s. ISBN 978-80-7263-867-3.

RUBÁKOVÁ, Věra a HROUDA, Pavel, 2013. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2013*. Praha: GRADA publishing. 192 s. ISBN 978-80-247-4634-0.

ŠTOHL, Pavel, 2013. *Daňová evidence 2013 - praktický průvodce*. Znojmo: Štohl - Vzdělávací středisko Znojmo. 144 s. ISBN 978-80-87237-57-1.

ŠTOHL, Pavel, 2014. *Daně 2014 - výklad a praktické příklady*. Znojmo: Štohl - Vzdělávací středisko Znojmo. 183 s. ISBN 978-80-87314-62-3.

ŠTOHL, Pavel, 2014. *Daně 2015 - výklad a praktické příklady*. Znojmo: Štohl - Vzdělávací středisko Znojmo. 150 s. ISBN 978-80-78314-68-5.

ŠUBRT, Bořivoj a kol., 2014. *ABECEDA MZDOVÉ ÚČETNÍ 2014*. Olomouc: ANAG. 607 s. ISBN 978-80-7263-851-2.

VANČUROVÁ, Alena, 2014. *Zdanění osobních příjmů*. Praha: Wolters Kluwer. 428 s. ISBN 978-80-7478-388-3.

VYBÍHAL, Václav, 2010. *Zdaňování příjmů fyzických osob 2010 - praktický průvodce*. Praha: GRADA Publishing. 224 s. ISBN 978-80-247-3426-2.

VYBÍHAL, Václav a kol., 2014. *Mzdové účetnictví 2014 - praktický průvodce*. Praha: GRADA Publishing. 464 s. ISBN 978-80-247-5120-7.

INTERNETOVÉ ZDROJE

BUSINESSCENTER, © 2014. Zákon o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. *Businesscenter.cz* [online].[Citace: 2014-12-16]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/vzp-pojistne/>.

DLOUHÁ, Petra, 5. 3 2014. Dohoda o provedení práce: Od roku 2014 se daní výhodněji! *Penize.cz* [online].[Citace: 2014-12-15]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/dan-z-prijmu-fyzickych-osob/282225-dohoda-o-provedeni-prace-od-roku-2014-se-dani-vyhodneji!>.

FINANCE, © 2014. Slevy na daní a daňová zvýhodnění. *Finance.cz* [online].[Citace: 2014-12-13]. Dostupné z:<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:l7RtWh0-WoJ:www.finance.cz/dane-a-mzda/mzda/vypocet-mzdy-a-zalohy-na-dan/slevy-na-dani/+&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>.

FINANCE, © 2014. Sociální pojištění zaměstnanců. *Finance.cz* [online].[Citace: 2014-12-16]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/mzda/odvody-socialniho-a-zdravotniho-pojisteni/zamestanec-socialni-pojisteni/>.

FINANCE, © 2014. Daně - hlavní příjem státního rozpočtu. *Finance.cz* [online].[Citace: 2014-12-15]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-v-cr-a-v-eu/dane-v-cr/inkaso-dani/>.

FINANCE, © 2014. Základ a sazby pojistného u sociálního pojištění OSVČ. *Finance.cz* [online].[Citace: 2014-12-16]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-z-prijmu/socialni-pojisteni-osvc/zaklad-a-sazby/>.

JAK PODNIKAT, © 27. 10 2014. Zdravotní pojištění OSVČ. *Jakpodnikat.cz* [online].[Citace: 2014-12-16]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/zdravotni-pojisteni.php>.

JAK PODNIKAT, © 16. 11 2014. Výdaje procentem z příjmů. *Jakpodnikat.cz* [online].[Citace: 2014-12-15]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/pausalni-vydaje-procentem.php>.

KANDLER, Ladislav, 26. 7 2013. Skutečné výdaje a paušální výdaje. *Portal.pohoda.cz* [online].[Citace: 2014-12-15]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/skutecne-vydaje-a-pausalni-vydaje-%E2%80%93-vyhody-a-nevyh/>.

MĚŠEC, © 2009. Mzda a plat. *Mesec.cz* [online].[Citace: 2014-12-3]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/mzdy-a-duchod/mzda-a-plat/pruvodce/>. ISSN 1213-4414.

TOMANOVÁ, Veronika, 10. 2 2014. Solidární daň spojenou s povinností podat daňové přiznání může zaplatit i průměrný zaměstnanec. *Finance.cz* [online].[Citace: 2014-12-3]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/410917-solidarni-dan-spojenou-s-povinnosti-podat-danove-priznani-muze-zaplatit-i-prumerny-zamestanec/>.

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA, © 2014. OSVČ - maximální a minimální vyměřovací základ. *Vzp.cz* [online].[Citace: 2014-12-16]. Dostupné z: <http://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/osvc/maximalni-a-minimalni-vymerovaci-zaklad>.

VÝPLATA, © 17. 2 2014 . Roční zúčtování daně. *Vyplata.cz* [online].[Citace: 2014-12-15]. Dostupné z: <http://www.vyplata.cz/vyplatamzdy/rocnizuctovanidane.php>.

ZÁKONY PRO LIDI, © 2014. Předpis č. 592/1992 Sb. Zákon České národní rady o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. *Zakonyprolidi.cz* [Online].[Citace: 16. 12 2014.]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-592>.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

FO fyzická osoba

ZDP zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů

PHM pohonné hmoty a maziva

OSVČ osoba samostatně výdělečně činná

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 – Stanovení super hrubé mzdy	15
Tabulka č. 2 – Sumarizace výpočtu měsíční zálohy na daň z příjmů fyzických osob	17
Tabulka č. 3 – Výpočet měsíční daně u příjmů do 10 000 Kč.....	18
Tabulka č. 4 – Výpočet zálohy na daň u příjmů do 10 000 Kč	19
Tabulka č. 5 – Výše paušálních výdajů a jejich maximální limity	25
Tabulka č. 6 – Výše paušálních výdajů a jejich maximální limity v roce 2015	26
Tabulka č. 7 – Stanovení dílčího základu daně a daňové povinnosti	30
Tabulka č. 8 – Výpočet měsíční zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti.....	35
Tabulka č. 9 – Roční zúčtování zaměstnance	37
Tabulka č. 10 – Daňová povinnost za rok 2014 při uplatnění paušálních výdajů	41
Tabulka č. 11 – Zálohy na sociálním a zdravotním pojištění	42
Tabulka č. 12 – Daňová povinnost v roce 2015 při uplatnění paušálních výdajů	43
Tabulka č. 13 – Daňová povinnost - přechod z paušálních výdajů na skutečné výdaje	45
Tabulka č. 14 – Roční povinné odvody při uplatňování výdajů procentem z příjmů.....	46
Tabulka č. 15 – Daňová povinnost, poplatník uplatňuje skutečně vynaložené náklady	47
Tabulka č. 16 – Odpisy osobního automobilu	50
Tabulka č. 17 – Daňová povinnost podnikatel s využitím institutu spolupracující osoby ..	52
Tabulka č. 18 – Daňová povinnost manželky podnikatele s využitím institutu spolupracující osoby	53
Tabulka č. 19 – Daňová povinnost podnikatel s využitím institutu spolupracující osoby ..	55
Tabulka č. 20 – Daňová povinnost manželky podnikatele s využitím institutu spolupracující osoby	56
Tabulka č. 21 – Daňová povinnost podnikatele – navrhované zdanění v roce 2015.....	60
Tabulka č. 22 – Daňová povinnost manželky – navrhované zdanění v roce 2015.....	61
Tabulka č. 23 – Slevy na dani platné pro rok 2014	70
Tabulka č. 24 – Daňové zvýhodnění na vyživované děti pro rok 2014 a 2015 (v Kč)	70

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 – Daňové a odvodové zatížení podnikatele – paušální výdaje	57
Graf č. 2 – Daňové a odvodové zatížení podnikatele – výdaje ve skutečné výši.	58

7 PŘÍLOHY

Tabulka č. 23 – Slevy na dani platné pro rok 2014

Slevy na dani	Roční (Kč)	Měsíční (Kč)
na poplatníka	24 840	2 070
na druhého z manželů bez příjmů	24 840	2 070
na druhého z manželů bez příjmů - držitele ZTP/P	49 680	4 140
invalidní důchod prvního a druhého stupně	2 520	210
invalidní důchod třetího stupně	5 040	420
držitel průkazu ZTP/P	16 140	1 345
student	4 020	335

Zdroj: Vlastní zpracování, údaje převzaty ze Slevy na dani (online). (cit.2014-12-03)

Tabulka č. 24 – Daňové zvýhodnění na vyživované děti pro rok 2014 a 2015 (v Kč)

Daňové zvýhodnění	2015		2014	
	roční	měsíční	roční	měsíční
na první dítě	13 404	1 117	13 404	1 117
na druhé dítě	15 804	1 317	13 404	1 117
na třetí a každé další dítě	17 004	1 417	13 404	1 117
na první dítě (pokud má ZTP/P)	26 808	2 234	26 808	2 234
na druhé dítě (pokud má ZTP/P)	31 608	2 634	26 808	2 234
na třetí a každé další dítě (pokud má ZTP/P)	34 008	2 824	26 808	2 234

Zdroj: Vlastní zpracování, údaje převzaty ze Slevy na dani (online). (cit.2014-12-03)